

දෙවුනි කොටස
මහ බැංකුවේ ගිණුම් හා කටයුතු

පිටපත

ගිණුම්	[
විදේශ විනිමය	I
දේශීය බැංකු කටයුතු	IV
ව්‍යවහාර මූදල් නිකුත්ව	V
බැංකු කටයුතු සංවර්ධන	VI
බැංකු පරිපාලන	VII
සංවර්ධන මූදල්	VII
ග්‍රාමීය ජාය	XII
ග්‍රාමීය බැංකු හා මාණ්ඩලීක අභ්‍යාස විද්‍යාලය	XVI
ඇාර්ථික පර්යේෂණ	XVI
සංඛ්‍යාන	XVII
රාජ්‍ය ජාය	XVIII
විනිමය පාලනය	XXIII
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	XXIV
ආයතන කටයුතු	XXVIII
දත්ත සැකසුම්	XXVIII
පරිග්‍රී	XXIX
ප්‍රවීත්ති	XXIX
ලේකම් දෙපාර්තමේන්තුව	XXX
කළමනාකාරීත්ව විගණන	XXX
මානර ප්‍රාදේශීය කායෝලය	XXX
කායෝ මණ්ඩල ප්‍රවත්	XXXIII

මහ බැංකුවේ ගිණුම් හා කටයුතු

ගිණුම්

1981 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දිනට මහ බැංකුවේ ශේෂ පත්‍රය හා 1981 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභාලාභ ගිණුම 2.1 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත.

1980 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට පැවති රු. 2283,16,53,904 සමඟ සපයන විට 1981 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට මහ බැංකුවේ වූ වත්කම් ප්‍රමාණය රු. 2735,18,05,694 ක්වා පැවති යේය. රු. 452,01,51,790 ක් වූ මෙම වැඩි වීමට හේතු වූයේ “ජාත්‍යන්තර සංවිතය” සහ “දේශීය වත්කම්” යන දෙකෙහිම වැඩිවිලදී. 1980 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දින රු. 440,42,86,904 ක්වා පැවතුනා “ජාත්‍යන්තර සංවිතය” 1981 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට වන විට රු. 666,67,56,907 ක් වී රු. 226,24,70,003 ක වැඩි වීමක් වාර්තා කළ අතර, 1980 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දිනට රු. 1219,94,46,333 ක්වා පැවතුනා “දේශීය වත්කම්” 1981 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දිනට වන විට රු. 1562,27,33,001 ක් වී රු. 342,32,86,668 ක වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 1980 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දිනට රු. 622,79,20,667 ක්වා පැවතුනා “වෙනත් වත්කම් හා ගිණුම්” වල එකතුවද 1981 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දිනට රු. 506,23,15,786 ක් වී රු. 116,56,04,881 ක අඩු වීමක් වාර්තා කරන ලදී.

සමාලෝචන කාලයීමාව තුළදී බැංකුවේ වගකීම්වල ඇති වූ වැඩි වීමට බොන්ස් සෙයින් හේතු වූයේ තැන්පතු වගකීම රු. 534,25,35,514 සිට රු. 897,05,88,690 දක්වා රු. 362,80,53,176 කින් වැඩි වීමයේ. ව්‍යවහාර මූදල් සංයුතය රු. 500,95,16,039 සිට රු. 564,34,97,160 දක්වා රු. 63,39,81,121 කින් වැඩි වූ අතර, “වෙනත් වගකීම්” රු. 1133,60,40,572 සිට රු. 1175,48,45,244 දක්වා රු. 41,88,04,672 කින් වැඩි විය.

රු. 219,35,79,293 ක් වූ 1981 වර්ෂය සඳහා වන බැංකුවේ ආදයම රු. 260,20,98,160 ක් වූ පෙර වර්ෂයේ ආදයම හා සපයන විට රු. 40,85,18,867 ක අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළේය. වියදම්, සංවිත ගිණුම් සඳහා වෙන් කැරුම් හා අයයක්ෂය සඳහා ප්‍රතිපාදන රු. 216,97,83,959 ක් විය. මූල්‍ය ගැලීම් ගිණුමට හර වගයන් වූ රු. 2,27,95,334 ක ශේෂය, මූදල් නීති පනන් 39(අ) වගන්තිය අනුව බැංකුවේ ආදයමීන් පියවමින් ඇවර කරන්නට යොදීන. බැංකුවේ ගැලීම ලාභය වූ රුපියල් දළ ලක්ෂයක මූදල අතිරික්ෂයට එක් කරන ලදී.

විදේශ විනිමය

බැංකුව සැම වැඩි කරන දිනයකම විදුලී සංදේශ පැවරුම් සඳහා ව්‍යවහාර මූදල් වර්ග සයක් එනම්, එක්සත් ජනපද බොලර්, රන් පවුම්, බොධීජ් මාක්, ප්‍ර-ඡ පැන්ක්, ජපන් යෙන් හා ඉන්දියානු රුපියල් වෙනුවෙන් නිල විනිමය අනුපාතික නියම කිරීම තවදුරටත් කරගෙන ගියේය. 1981 අවසන් වන විට පැවති, මෙම ව්‍යවහාර මූදල් සඳහා වූ විනිමය අනුපාතික 2.2 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත. බැංකුව විදේශ ව්‍යවහාර මූදල් නොටු පිළිබඳ කටයුතු තවදුරටත් වෙළඳ බැංකු සමඟ පවත්වාගෙන ගියේය.

ආයියානු නිශ්කාෂණ සංගමය

ආයියානු නිශ්කාෂණ සංගමය මාර්ගයෙන් කැරුන මහ බැංකු ගණුමෙනුවල වටිනා කමෙහි මූල එකතුව පෙර වර්ෂයෙහිවූ රුපියල් දළ ලක්ෂ 3,187.7 සමග සපයන විට සමාලෝචන වර්ෂය තුළ රුපියල් දළ ලක්ෂ 4,356.2 ක් විය. 1975 වර්ෂයේදී ආයියානු නිශ්කාෂණ සංගමය ආරම්භ කිරීමෙන් පසුව, දෙමසකට වරක් සිදු කරනු ලබන ශේෂයන් බොරුම් කිරීම සියල්ලම ශ්‍රී ලංකාවේ වායියට කෙළවර වූයේ 1981 වර්ෂයේදී පමණි. සමාලෝචන වර්ෂය තුළ ඉදෑ ගෙවීම රුපියල් දළ ලක්ෂ 675.1 ක් විය.

මූදල් හා බැංකු ගණුදෙනු

1981 දෙසැම්බර මය 31 වැනි දිනට

1981 දෙසැම්බර මය 31 වැනි

වගකීම්

1980 දෙසැම්බර මය 31 දින රුපයල්		1981 දෙසැම්බර මය 31 දින රුපයල්
<u>1,50,00,000</u> <u>6,50,00,000</u>	8,00,00,000	ප්‍රාග්ධන ගිණුම ප්‍රාග්ධනය .. 1,50,00,000 අතිරික්ෂය .. 6,60,00,000
<u>480,76,02,981</u>		සංසරණයෙහි පවත්නා, වෘත්තාර මූදල නොවුම් .. 541,24,25,674
<u>20,19,13,058</u>	500,95,16,039	කාපී .. 23,10,71,486
<u>134,58,00,620</u>		තැනුපැනු රජය .. 144,07,37,041 රාජ්‍ය නියෝග්‍යත්ව හා ආයතන .. 1,55,40,643 වෙළෙඳ බැංකු .. 184,63,42,353 ජාත්‍යන්තර සංව්ධාන, විදේශීය රාජ්‍ය හා විදේශීය බැංකු ආයතන .. 535,06,91,097
<u>1,32,11,080</u> <u>126,36,74,391</u>		භාණ්ඩ ප්‍රතිච්ඡල .. රු.12,05,46,500 හුර අතිවාරය ඉතිරිකිරීමේ අර්ථංල .. 3,06,073 අනෙකුත් .. 31,69,71,483
<u>237,39,49,480</u>		විදේශීය බැංකු ආයතන .. 897,05,88,690 භාණ්ඩ ප්‍රතිච්ඡල .. 26,68,74,600
<u>85,458</u> <u>34,58,14,485</u>	534,25,35,514 42,85,61,779 52,50,00,000 11,00,00,000 1133,60,40,572	මධ්‍යම හා දිගුකාලීන ගෙය අර්ථංල .. 52,50,00,000 ප්‍රාග්ධන දෙක දීමකා ගිණුම .. අනෙකුත් වගකීම හා ගිණුම .. 11,00,00,000
	<u>2283,16,53,904</u>	<u>1175,48,45,244</u>
		<u>2735,18,05,694</u>

1981 දෙසැම්බර මය 31 වැනිදින්

රුපයල්		රුපයල්
	සාමාන්‍ය වියදම (වැඩිහි, මූදල් නොවුම් හා කාපී සඳහා වියදම් හා බැංකු ගෞරුණුලියේ හා කාර්යාල උපකරණ සඳහා ස්ථෙයීම් ඇතුළත්) සහ මූදල් නීති පනතේ 38 වැනි වගන්තීය ප්‍රකාර ඉන්පසුව කරන ලද වෙන් කිරීම ..	
260,10,98,160	1981 දෙසැම්බර 31 වැනිදින් අවසන්වූ වර්ෂයේ අද්ද ලාභය	216,97,83,959
	මූල්‍ය ගැලපීම ගිණුමට - මූදල් නීති පනතේ 39 (ආ) වගන්තීය ප්‍රකාර යෙළු පියවීමට රු. 2,27,95,334	
10,00,000	මූදල් නීති පනතේ 39 (ආ) වගන්තීය ප්‍රකාර අතිරික්ෂයන් වගයෙන් ගෙවා ගන්නා ලද රු. 10,00,000	2,37,95,334
<u>260,20,98,160</u>		<u>219,35,79,293</u>

බලිලිව්. රෝපුවුම්
අධිපති.

ඒව්. ප්‍රේමරත්න
ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී.

2.1 වැනි සංඛ්‍යා සටහන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශිල්පීම
දිනට සෙශ පත්‍රය

ව ත් ක ත්

1980 දෙසැම්බර මය 31 දින රුපියල්	1981 දෙසැම්බර මය 31 දින රුපියල්
393,74,19,823	ප්‍රත්‍යාග්‍යත සාධිතය පිටරට තිබෙන මූදල් හා බැංකු සෙශයන් .. 559,11,08,534
46,68,67,081	*විදේශීය සුදුකුම්පත් හා භාෂ්‍යාගර විද්‍රිපත් .. 63,86,48,498
—	විදේශ ගුණීම් තිමිකම් පත් .. 43,69,99,875 666,67,56,907
162,76,37,810	දේශීය ව්‍යෝගම් ඇය සහ අන්තිකාරම රජයට .. 153,64,37,811
21,01,31,641	අනෙකුත් අයට- මධ්‍යම හා දිරීකාලීන .. 41,13,62,446
91,37,69,800	කොට්‍යාකාලීන .. 99,69,21,098
933,79,07,082	රජයේ සහ රජය සහතික කළ සුදුකුම්පත් .. 1,256,80,11,646
11,00,00,000	මුළු අනෙකුත් ආයතනවලට දෙක දීමනා .. 11,00,00,000 1562,27,33,001
	අනෙකුත් වත්කම හා ශිල්පීම .. 506,23,15,786
	*1964 පෙබරවාරි මය 01 වැනි දින රු. 54,41,169 ප්‍රකාශන විරිතාකමට හා 1965 මැයි මය 24 වැනි දින රු. 57,450 ප්‍රකාශන විරිතාකමට රජයේ ආයතන වලින් ලබාගත සුදුකුම්පත් අනුලත් වෙයි. (එම දිනවල මෙක් සුදුකුම්පත්වල අස්ථාමෙනු කළ විවෘතය විරිතාකම පිළිවෙළින් රු. 28,67,960 ස් සහ රු. 34,340 ස් විය.)
	2,283,16,53,904 2735,18,05,694

අවසන් වූ වර්ෂයේ ලාභාලාහ ශිල්පීම

1980 දෙසැම්බර මය 31 දින රුපියල්	1981 දෙසැම්බර මය 31 දින රුපියල්
260,20,98,160	පොලී ආදිය .. 219,35,79,293
260,20,98,160	219,35,79,293

1981 දෙසැම්බර මය 31 වැනි දිනට අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශිල්පීම, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අන්තිකුම වශවයේ මුදල 154 (1) වගන්තිය සමඟ කියවන ලද 1971 අංක 38 දෙක මුදල නීති පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ මුදල නීති පනතේ (පරි. 422) 42 (1) වගන්තිය අනුව මායෙ එධිනය යටතේ විගණනය කරන ලදී.

මුදල නීති පනතේ (පරි. 422) 42 (2) වගන්තිය ප්‍රකාර මුදල ඇමතිතුමා, වෙත ඉදිරිපත් කළ මුදල මායෙ වාර්තාව යටාකාලයේදී ඉදිරිපත් කෙරේ.

පි. එම්. ඩිලිට්‍රිට්. විජයසුරිය
විගණක කාර්යාලයේදී.

1982 අප්‍රේල 9 වැනි දින,
කොළඹ 7,
විගණක කාර්යාලයේදී.

2 . 2 සංඛ්‍යා සටහන
විනිමය අනුපාතික

ශ්‍රී ලංකා රුපියල්

ව්‍යවහාර මූදල් ඒකක 100 කට	1981 වර්ෂය අවසානයේ මැයි අනුපාතිකය
ඡන්සන් ජනපද බොලර්	.. 2,055.00
රණ පැවුම	.. 3,890.10
බොධීජ මාරක්	.. 904.30
ප්‍රාග ප්‍රාන්ස්	.. 357.40
ජපන් යෙන්	.. 9.2605
දැන්දියානු රුපියල්	.. 220.63

පෙරලා සියරට සන ඉන්දියානුවන් වෙත ආධාරක හා කරුණා සහගත ගෙවීම

1964 ඉන්දු - ලංකා ගිරිපූම මහින් ආවරණය කැරුණු ඉන්දියානු සම්බන්ධ ඇති විනු කම්කරුවන් පෙරලා සියරට යුතු ඉක්මන් කරවනු මිනිස, රජය වෙනුවෙන් කුම දෙකක් ත්‍රියාන් මක කරුම් බැංකුව විසින් තවදුරටත් කරගෙන යන ලදී. මෙවා නම්, (1) පෙරලා සියරට යන්නෙන් හට උප්පෙනෙය කිරීමට බලය දෙන ලද ප්‍රමාණයෙන් සියයට 65 ට සම්භා මූදලක් හෝ ඉන් කොටසක් ආධාර වශයෙන් ගෙවීම, හා (2) මෙම කම්කරුවන්ට දිවයින හැර යාම සඳහා දිරි ගැන්වීමක් වශයෙන් කරුණා සහගත ගෙවීමක් ලෙස රු. 500 ක් හා එම මූදලින් සියයට 65 ක්, ගෙවීමය. බැංකුව මෙම කුම දෙක වෙළඳ බැංකු මහින් ත්‍රියාන්මක කෙලේය.

දේශීය බැංකු කටයුතු

රජයේ හා රජු සහනික කළ සුරක්මීපන් හා වාණිජ හා නිෂ්පාදන ණයට අදාළ හා විනිශ්චය පොරුන්දු නොවුම් මත වෙළඳ බැංකුවලට දෙනු ලබන කෙටිකාලීන අන්තිකාරම් සඳහා වන මහ බැංකු පොලී අනුපාතිකය (බැංකු අනුපාතිකය) 1981 අග්‍රැස්තු 17 වැනි දින සියයට 12 සිය සියයට 14 අක්වා වැඩි කරන ලදී. එසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ අපනායන මූල්‍යකරණය මිනිස බැංකුවලට සහය වීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් වෙළඳ බැංකු වෙත දෙනු ලබන කෙටිකාලීන ප්‍රතිමූල්‍ය ණය සඳහා වන පොලී අනුපාතිකය තවදුරටත් වර්ෂයකට සියයට 12 වශයෙන් පවත්වා ගෙන ලදී.

මහ බැංකුව විසින් බැංකු අනුපාතිකයට අනුව වෙළඳ බැංකු වෙත ලබා දෙනු ලබන ප්‍රතියේජන සියලුම පරිදි පෙරදු ප්‍රමාණවකට යටත් කරන ලදී. එක් බැංකුවක් වෙනුවෙන් රුපියල් දැන දැක්ෂීලු අවම වෙන් කිරීමකට යටත්ව, වෙළඳ බැංකු සතුව පැවතුන තෙරු ගත් වත්ත්ම වර්ත පදනම් කරගෙන එක් එක් බැංකුව වෙනුවෙන් මෙම වෙන් කිරීම සිය සියයට 1976 ජුනි මය 30 වැනි දිනට අන්ව්‍ය තොවන කාර්යයන් සඳහා දෙන ලද අන්තිකාරම් ප්‍රමාණය තොගුක්මවන්නේ නම් යුතු බැංකුවලටම එක් බැංකුව වෙනුවෙන් වෙන් කර ඇති සීමාව අක්වා නය ලබා ගැනීමට අවසර දෙන ලදී. අන්ව්‍ය තොවන කාර්යයන් සඳහා දී ඇති අන්තිකාරම් ප්‍රමාණය 1976 ජුනි මය 30 වැනි දිනට එවැනි කාර්යයන් සඳහා දී ඇති අන්තිකාරම් ප්‍රමාණය ඉක්මවන්නේ නම් එසේ ඉක්මවන ලද ප්‍රමාණය වෙන් කරන ලද සීමා වෙන් අඩු කරනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේන් කැරෙන අපනායනයන් ප්‍රතිමූලකරණය සඳහා වෙළඳ බැංකු විසින් ගනු ලබන නය මතද සීමාවන් පනවන ලදී. කුමයෙන් වැඩි වන පරිමාවකට අනුව භැංකුව දැන්වන පොලී අනුපාතිකයන් මත බැංකු අනුපාතිකයට අනුව මහ බැංකුව විසින් නය දීමේ සීමාවන් ඉක්මවා වුවද වෙළඳ බැංකු වෙත නය ලබා දෙන ලදී. 1981 අග්‍රැස්තු 17 වැනි දින සිට ත්‍රියාන්මක පොලී අනුපාතිකයන් නියමිත සීමාවන් ඉක්මවා එක් එක් බැංකුව විසින් ලබා ගන්නා ලද නය මටවම අනුව වර්ෂයකට සියයට 21 හා වර්ෂයකට සියයට 30 අනර වූ ප්‍රමාණයන්ගෙන් වෙනස් විය.

වී, එලවුල් හා වෙනත් නියමිත හෝග වර්ග නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ සම්බන්ධ ප්‍රමාණයන්ගේ හා විනිශ්චය පොරුන්දු නොවුම් මත වෙළඳ බැංකුවලට දෙන ලද මහ බැංකු අන්තිකාරම් සඳහාවූ පොලී අනුපාතිකය තවදුරටත් වර්ෂයකට සියයට 1.5 ක්ව පැවතියේය. වෙළඳ බැංකු විසින් සම්බන්ධ සම්බන්ධ සීවා මධ්‍යස්ථාන හා බලය ලන් පුද්ගල යනට සහනික මිල ක්‍රියා සියලුම සියලුම සියලුම සඳහා මූදල් යෙද්වීම මිනිස හා විනිශ්චය නොවුම් මත මහ බැංකුව විසින් වෙළඳ බැංකුවලට දෙන අන්තිකාරම් සඳහා පොලී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 3 ක මටවමෙහි නොවනස්ව පැවතියේය.

රජයේ ගිණුම

රජයේ ගිණුම ගාබාව, රජයේ බැංකුකරු වශයෙන් තවදුරටත් රජයේ දෙපාර්තමේන්තු හා සම්භර ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලවල ගිණුම පවත්වාගෙන ආයෝගය.

1981 වර්ෂය අවසානයේදී රාජ්‍ය ගිණුම් ගාඛාවෙහි ක්‍රියාත්මක ගිණුම් සංඝ්‍යව 148 ක් (රජයේ දෙපාර්තමේන්තු 134 සහ ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩල 14) විය.

1981 මාර්තු 18 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රාජ්‍ය ගිණුම් ගාඛාවෙහි ගිණුම් කැඩිලේ ක්‍රියාත්මක පරිගණක යන්ග්‍රානුසාරයෙන් කරන ලද අතර, එමහින් ගිණුම් හිමියනට විඩා හොඳ සේවයක් ලබා දෙන ලදී.

එනෙක් ක්‍රියාත්මක පරිගණක යන් විසින් කරන ලද විදේශ වෙක්පත් හා අණකර වෙනුවෙන් අය රුප කිරීමේ හා ලන් මූදල බැර කිරීමේ සේවාවන් තැපැල්පතිගේ ඉල්ලීම පිට රාජ්‍ය ගිණුම් ගාඛාව විසින් බාර ගන්නා ලදී.

භාෂ්චාගාර බිංජන්

1981 අප්‍රේල් මස 21 වැනි දින ප්‍රි ලංකා මහ බැංකුව භාෂ්චාගාර බිංජන් පිළිබඳ විවෘත වෙළඳ කැඩුවෙනු අර්ථා ලදී. මෙම ක්‍රියාත්මක සාක්ෂි බැංකුව තම සූරුකුම්පත් විකුණා විවෘත කළේ පිරිමි සහිත භාෂ්චාගාර බිංජන් මිලට ගනී. එක් එක් වැඩි කරන දිනයෙහි පැවැති විටවම් අනුපාතිකයා, මූල්‍ය වෙළඳපාලනී ඉල්ලිලතාවය යහ පොලී අනුපාතිකයනට අනුව වෙනස් විය. 1981 අප්‍රේල් මස 21 වැනි දින සිට 1981 දෙසුම්බර් මස 31 වැනි දින දක්වා වූ කාලවීලදාය තුළදී මෙම ක්‍රියාත්මක රුපියල් දළ ලක්ෂ 9,149.3 ක් විටිනා භාෂ්චාගාර බිංජන් විකුණා ලදී. එම කාලය තුළදී රුපියල් දළ ලක්ෂ 4,653.5 ක් ප්‍රති මිලට ගැනීම් සිදු කැරිණි. 1981 දෙසුම්බර් මස 31 වැනි දිනට විකුණු ලබ කළේ නොපිරි තිබුණු භාෂ්චාගාර බිංජන් ප්‍රමාණය රුපියල් දළ ලක්ෂ 709.4 ක් විය. වර්ෂය තුළ භාෂ්චාගාර බිංජන්වල විවෘත වෙළඳ ක්‍රියාත්මක වෙළඳ විටවම් අනුපාතිකයන් වර්ෂයකට සියයට 13.5 හා 17 ත් අතර පැවතිණි. භාෂ්චාගාර බිංජන් සඳහා කාව්යකිලි වෙළඳපාලක් ගොඩ නැංවීමේ අවශ්‍යතා ද්වීතීය වෙළඳපාලනී බැංකුවේ විකුණුම් ක්‍රියාත්මක ප්‍රමාණය මුළුමනින්ම කොළඹ ව්‍යාපාර ක්‍රියාත්මක යන මූදල් සහ විනිමය බුළුකර වර්තන් මිනින්ම රුපියල් දළ එසේ වුවද, භාෂ්චාගාර බිංජන් හිමිකරුවිකට බුළුකර කෙනෙකුන් මැදිහත් විමින් තොරව සිය භාෂ්චාගාර බිංජන් කෙළින්ම බැංකුව මගින් නැවත විටවම් කර ගැනීමේ නිදහස නිනිණි.

අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීම්

1971 අංක 6 දරණ අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීම් පහන හා 1972 අංක 15 දරණ ආදායම් සිමා කිරීමේ සහ අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීමේ නීතිය යටතේ එකතු කරන ලද මූදලවල භාරකරු වශයෙන් තවදුරටත් ක්‍රියා කළ මහ බැංකුව, රාජ්‍ය වෙනුවෙන් අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීමේ අරමුදල පරිපාලනය කෙළේය. වර්ෂය තුළදී බැංකුව ප්‍රතිලුහා ආපසු ගෙවීමේ අයදුම්පත් 1775 ක් වෙනුවෙන් රුපියල් 62,67,857.35 ක් මූදලක් (පොලීය ඇතුළුව) ආපසු ගෙවන ලදී.

මදි හා දිගුකාලීන ජය අරමුදල

1981 වර්ෂය තුළදී මහ බැංකුව සිය මදි හා දිගුකාලීන ජය අරමුදල යටතේ ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සැපයීමේ සේවනා ක්‍රියාත්මක තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ලබා දෙන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිමූලය ජය ප්‍රමාණයේ එකතුව 1980 වර්ෂයේ රුපියල් දළ ලක්ෂ 143.9 සමඟ සසඳන විට 1981 වර්ෂයේදී රුපියල් දළ ලක්ෂ 264 ක් විය.

ව්‍යවහාර මූදල් නිකුත්වා

1981 වර්ෂය අවසානයේදී මුළු ව්‍යවහාර මූදල් සංසරණය රුපියල් දළ ලක්ෂ 5643.5 ක් විය. මෙය 1980 දෙසුම්බර් මස පැවතුන ප්‍රමාණයට වඩා රුපියල් දළ ලක්ෂ 634 ක හෙවත් සියයට 12.6 ක වැඩිවිෂ්මකි. 1981 වර්ෂයේ නොවුම් සංසරණය රුපියල් දළ ලක්ෂ 604.8 කින් වැඩි වූ අතර, කළින් වර්ෂයේදී එය වැඩි වුයේ රුපියල් දළ ලක්ෂ 667.6 කිනි. එක් අතකින් රුපියල් 1000 විටනාකමීන් යුත් අභ්‍යන්තර මූදල් නොවුවක් නිකුත් කිරීම්, රුපියල් 100, රුපියල් 50 සහ රුපියල් 20 විටනාකමීන් යුත් ව්‍යවහාර මූදල් නොවුව ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම්, අනෙක් අතින්, රුපියල් 10, රුපියල් 5 සහ රුපියල් 2 විටනාකමීන් යුත් මූදල් නොවුව ප්‍රමාණය අඩු කිරීම්, ගේතුකාවගෙන ව්‍යවහාර මූදල් නිකුත්වා සංසුතිය වෙනස් විය. රුපියල් 1000, රුපියල් 100 සහ රුපියල් 50 විටනාකමීන් යුත් ව්‍යවහාර මූදල් නොවුවල වැඩිවිම පමණක් මූල්‍ය වැඩිවිමේන් රුපියල් දළ ලක්ෂ 612.6 ක් විය. 1981 වර්ෂයේහි කාස සංසරණයෙහි සමස්ත වැඩිවිම රුපියල් දළ ලක්ෂ 29.3 ක් වූ අතර, 1980 වර්ෂයේහි එම වැඩිවිම රුපියල් දළ ලක්ෂ 20.7 ක් විය.

කාපි සංසරණයේ සමස්ථ වැඩිවිමෙන් රුපියල් 5, රුපියල් 2, රුපියල් 1 සහ ගන 50 වටිනාකමීන් පුතු කාසිවල වැඩිවිම පමණක් රුපියල් දග ලක්ශ 22.1 ක් විය.

රුපියල් 1000 වටිනාකමීන් පුත් ව්‍යවහාර මුදල් නොවුවට අමතරව රුපියල් 500 වටිනාකමීන් පුත් ව්‍යවහාර මුදල් නොවුවක් නිකුත් කිරීමට යෝජනා කර ඇත. මෙක් ව්‍යවහාර මුදල් නොවුව නිකුතුවෙනි පරමාර්ථය වූයේ රුපියල් 50 සහ රුපියල් 100 වටිනාකම් වලින් පුත් නොවුව සම්බන්ධයෙන් පැවතුන ඉල්ලුම උගින් කිරීමය. 1981 වර්ෂය තුළදී රුපියල් 5 සහ රුපියල් 2 වටිනාකමීන් පුත් අනුස්ථුත්‍රණ කාසි දෙකක් නිකුත් කැරිණි. පිළිවෙළින් ශ්‍රී ලංකාවට සරවජන වන්ද බලය ලැබේ වසර 50 ක් ගතවීම හා මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපාරය අනුස්ථුත්‍රණය කිරීම සඳහා මෙම කාසි දෙක නිකුත් කරන ලදී.

1982 වර්ෂයේ පළමුවන කාර්මුවේදී ව්‍යවහාර මුදල් දෙපාර්තමේන්තුවෙනි ව්‍යවහාර මුදල් කොතුකාගාරයක් පිහිටුවීම් සඳහා කටයුතු ආරම්භ කර ඇත.

බැංකු කටයුතු සංචරණ

රට බැංකු ගාබා ව්‍යවත කිරීම සම්බන්ධයෙන් විදේශීය බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් නිතර විමසීම කරන ලදී. වර්ෂය තුළ විදේශීය බැංකු තුනක් මිනින් ශ්‍රී ලංකාවේ ගාබා ව්‍යවත කරන ලදී. ඒවා නම්, 81.03.17 දින ව්‍යවත කරන ලද ව්‍යාපායි බැංකුව, 81.06.02 දින ව්‍යවත කරන ලද පි/ස යුතියන් බැන්ක් ඔවුන් ඔවුන් එස් ද මිනින් එස්ට් හා 81.12.01 දින ව්‍යවත කරන ලද ඇම්ස්ටර්ඩ්ම් රෝටර්ඩ්ම් බැංකුව එන්. වී. ද. මට්. මේ අතර, වර්ෂය තුළදී ශ්‍රී ලංකා ගාබා 53 ක් ව්‍යවත කරන ලදී. ලංකා බැංකුව විසින් ව්‍යවත කළ ගාබා 32 ක්, මහජන බැංකුව විසින් ව්‍යවත කළ ගාබා 19 ක්, සීමායිනික හැටුන් නැජ්‍යනල් බැංකුව ව්‍යවත කළ ගාබාවන් සීමායිනි කොම්ර්ස්ල් බැන්ක් ඔවුන් සීලුර්න් ව්‍යවත කළ ගාබාවන් මෙට ඇතුළන් විය. සීමායිනි හැටුන් නැජ්‍යනල් බැංකුව විසින් ගෙවුම කාර්යාලයක්ද ව්‍යවත කරන ලදී. මේ අන්දමට 1981 වර්ෂය අවසානයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු 24 ක් ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන ගිය අතර, එවකට පැවති බැංකු ගාබා සංඛ්‍යාව 673 කි. මෙම බැංකු ගාබා සංඛ්‍යාවට ලංකා බැංකුවේ කාපි සේවා මධ්‍යස්ථාන ගාබා 101 ක්ද ඇතුළන් වේ.

විසින් බැංකු සේවාවන් ඇති කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් වූ යෝජනා බැංකුව විසින් දිරිගත්වන ලදී. ප්‍රාග්ධන හා ආර්ථික සංචරණය කෙරෙහි මහන් අවධාරණයකින් පුතුව කටයුතු කරන් නැඩුත්, එමත්ම රටෙන් ආයෝජනය කිරීම සඳහා විදේශීය යෝජනා හා බැංකු ආයතන තීරු ගන්වන පුතුවත්, වර්තමාන ආර්ථික ව්‍යාපාරයන් යටතේ ව්‍යාපාරික, වෙළඳ හා මුදල් ප්‍රිලිඛිඛ කටයුතු අදික වන ප්‍රාග්ධන ස්ථානික්ලේලට ගෙන රට ව්‍යාපාර ප්‍රමාණය හා පහසුවලට හසුරුවා ගන හැකි වූ ප්‍රාග්ධන ස්ථානික්ලේලට අවධාරණය වන්නේ යයි සැලැනික්ලේලට ගන්නා ලදී. මෙවැනි තත්ත්වයක් යටතේ වර්ධනය වෙමින් ප්‍රවතින බැංකු හා යෝජනා සමාජයකට ආර්ථික විශ්වෘතියෙන්ගේ උපදෙස් හා සේවය නිරුතුවම අවශ්‍ය වේ. මෙක් සේවාවන් එකක් හෝ සියලුම සැපයීම වෙළඳ බැංකුවක සාම්‍යාන්‍ය කාර්ය පරියට අයන් නොවන ප්‍රධානී, ව්‍යාපාරික හෝ ව්‍යාපාරික සේවාව මෙහිදී ව්‍යාපාරික සේවාව වනු ඇත.

බැංකු ගාබා පිහිටුවීම තුම්වත් කිරීමේ අදහසින්, බැංකු සංචරණ සැලැස්මක් ඇති කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී.

පුහුණු කිරීම

ගාස්ත්‍රීය හා ගාස්ත්‍රීය නොවන (ප්‍රායෝගික පුහුණුවීම්) ක්ෂේත්‍රයන්හි නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම වර්ෂය පුරුම සිදු කැරිණි. 1981 වර්ෂයේදී ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රායෝගික අධ්‍යාපනය සඳහා නිලධාරීන් 10 දෙනෙක් එනෙර යවන ලදී. එම වර්ෂයේදීම නිලධාරීන් 54 දෙනෙක් කෙටිකාලීන පුහුණු පායමාලා, සාකච්ඡා සම්මුඛ හා සම්බන්ධුවන සඳහා එනෙර යවන ලදී. යුම්ය ණය, යුම්ය ව්‍යාපාරි හැඳිනාගැනීම්/තක්සේරුකිරීම්/මූල්‍යකරණය හා අනෙකුත් යුම්ය සංචරණ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පුහුණුවක් ලබාදීම කෙරෙහි වැඩි උගන්ද්වක් අනුව ලදී. එස්ම විශ්ව විනිමය කටයුතු හා ඒ සම්බන්ධ අනෙකුත් අංශ සම්බන්ධයෙන් පුහුණුවක් ලබාදීම කෙරෙහිද බැංකුවේ වැඩි අවධානයක් යොමු විය.

මෙරට විශ්ව විද්‍යාවෙන් හා අනෙකුත් අධ්‍යාපනික හා ව්‍යාපාරය ආයතනවල පුහුණුවක් ලබාදීම බැංකුවේ පුහුණු කිරීම වැඩි පිළිවෙළට ඇතුළන් විය. මෙවැනි දේශීය පුහුණු කිරීමේ පායමාලා සඳහා නිලධාරීන් 43 දෙනෙකු යවන ලදී. වර්ෂය තුළදී, මහ බැංකුව මෙන්ම වෙළඳ බැංකු හා මූල්‍ය අංශයද අමුණු කර ගෙන, පුහුණු කිරීමේ වැඩි සටහන් කොටසක් ව්‍යාපයන්,

සාකච්ඡා සමුද්‍ර කීපයක්ම පවත්වන ලදී. 1981 යැපිනැම්බර් මාසයේදී මහ බැංකුවේ ග්‍රාමීය බැංකු හා මාණ්ඩලික අභ්‍යන්තර විධ්‍යාලය විසින් වෙශ්‍යාලයේ සමඟ එකී ආයතනය විසින් පොදුවේ බැංකු හා වාණිජ අංශයේ ප්‍රභුණු කිරීමේ කටයුතු පවරා ගෙන්නා ලදී. මහ බැංකු සේවකයින් ප්‍රභුණු කිරීමේ කාර්යය තවදුරටත් මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ වගකීම වනු ඇත.

බැංකු පරිපාලන

බැංකු පරිපාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මූදල් නිනි පනතේ 29 (1) වගන්තිය යටතේ 1981 වර්ෂය තුළ වාණිජ බැංකු අභ්‍යන්තර පරික්ෂණ කටයුතු අවසන් කරන ලද අතර 1980/81 පරික්ෂණ කාලය තුළ ත්‍යාම්ක්ව තුළ සුම වාණිජ බැංකුවේ පරික්ෂණ කටයුතු මේ අනුව අවසන් කරන ලදී. තවද, මූදල් නිනි පනතේ 29 (2) වගන්තිය යටතේ වාණිජ බැංකු නොවන බැංකු ආයතන දෙකක්ද මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1981 වර්ෂය තුළ පරික්ෂණයට භාජනය කරන ලදී.

1979 අක 27 දරන මූදල් සමාගම් පාලන පනතේ විධිවිධානයන්ට අනුව මූදල් මණ්ඩලය වෙත ලියාපදිංචි වූ මූල්‍ය සමාගම් අධික්ෂණය කිරීම හා පරික්ෂණය කිරීමේදී මෙම දෙපාර්තමේන්තුව තිරෙන විය. පනතේ 15 (1) වගන්තිය යටතේ මූදල් සමාගම් භතක පරික්ෂණ කටයුතු වර්ෂය තුළ ආරම්භ කරන ලද අතර, එයින් භතරක පරික්ෂණ අවසන් කරනු ලැබේය. පනත යටතේ ලියාපදිංචි විම සඳහා මූදල් සමාගම් විසින් එවන ලද අයුම්පත් අභ්‍යන්තර ලක්ෂාව එයින් මූදල් සමාගම් දෙකක් වර්ෂය තුළදී මූදල් මණ්ඩලය වෙත ලියාපදිංචි කරන ලදී. මූදල් සමාගම් විසින් මහජනයාගෙන් තැන්පතු ලබා ගැනීම සඳහා පළ කරනු ලබන වෙළඳ දැන්වීම් පාලනය කිරීම සඳහා 1981 ජූලි මාසයේදී මූදල් මණ්ඩලය විසින්, එකී පනත යටතේ රෝගායි පනවනු ලැබේය.

විදේශ ව්‍යවහාර මූදල් බැංකු ක්‍රමය යටතේ වාණිජ බැංකු විසින් ස්ථාපනය කරන ලද ව්‍යවහාර මූදල් බැංකු ඒකක මගින් කරනු ලබන ගනුදෙනු පිළිබඳව වීමසිලිමත්ව සිටිමේ වැඩ පිළිවෙළත් දෙපාර්තමේන්තුව දිගටම නියුතු විය.

සංවර්ධන මූදල්

ග්‍රාමීය ණය හා සංවර්ධන මූදල් දෙපාර්තමේන්තුව, සංවර්ධන මූදල් දෙපාර්තමේන්තුව යනුවත්න් අභ්‍යන්තර නම් කරන ලදී. කළුන් පැවති ග්‍රාමීය ණය හා සංවර්ධන මූදල් දෙපාර්තමේන්තුවට වෙත තිබූ ග්‍රාමීය ණය අයුර හාරව කටයුතු කිරීම සඳහා ග්‍රාමීය ණය දෙපාර්තමේන්තුව යනුවත්න් හැඳින්වත් නව දෙපාර්තමේන්තුවක් 1981 දෙසුම්බර් 1 වැනි දින සිට ආරම්භ කරන ලදී.

මධ්‍ය හා දිගුකාලීන ණය අරමුදල

දෙපාර්තමේන්තුව අභ්‍යන්තර නම් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වගයෙන් සංවර්ධන මූදල් දෙපාර්තමේන්තුවේ දැක්වා ප්‍රතිඵලය විට:

- (i) වර්ග II ව අයන් වනුයේ ප්‍රි ලංකාවත්න් කරනු ලබන අපනයන නඟා සිටුවීම හා ව්‍යාපෘති සඳහා දෙනු ලබන අය වේ. අපනයනය කිරීම සඳහා හාණියා හා දුව්‍ය නිෂ්පාදනය කිරීමද, එසේ නිෂ්පාදනය කිරීමට පෙරානුව කරනු ලබන කාර්ය යන්ද මීට අනුළත්ය;
- (ii) වර්ග III ව අයන් වනුයේ බුදු විරාම සහිත අනුමත කළ ආයෝජන සඳහා දෙනු ලබන සියලුම අයන්, අමාත්‍යාංශ මගින් අනුමත කළ යෝජනා තුම්බලට බාහිර වගයෙන් කාමිකරණය හා දිවර කරමාන්ත වෙනුවත් දෙන ලද අයන්ය;
- (iii) වර්ග IV ව අයන් වනුයේ ඉහත සඳහන් කර ඇති කාර්යයන්ට අමතරව, මූදල් නිනි පනතේ 88 වැනි ජේදය යටතේ විසින් පනත ඇති අන්දමට “එලදුම් කාර්යයන්” යන අර්ථය යටතට ගැනෙන්නේ යැයි මූදල් මණ්ඩලය විසින් සේවකීය අභ්‍යන්තර පරිදි සළකනු ලබන කාර්යයන් සඳහා දෙනු ලබන අය වේ.

වර්ග 1 යටතට ගැනෙන ණය ප්‍රතිමූලයකරණය වෙනත් කටයුතු සමඟ ග්‍රාමීය ණය දෙපාර්තමේන්තුවට පවරන ලදී.

අපනයන නාභා සිටුවීම (II වර්ගය) හා ඒවා වර්ධනය කිරීම සඳහා අනුග්‍රහ මූදල් යෙදුවේ පිණිස ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සැලුසීම 1980 ඔක්තෝබර් මාසයේදී ආරම්භ විය. මෙම පහසුකම් යටතේ මහ බැංකුව විසින් තාය මූදලන් සියයට 80 ක ප්‍රමාණයක් සඳහා ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සපයනු ලැබේ. මෙහි ප්‍රතිමූලය අනුපාතය වර්ශයකට සියයට 10 ක් වන අතර, ප්‍රතිමූලය පහසුකම් ලබන තාය මූදලවල පොලී අනුපාතිකය සියයට 13 ක් හේ රේට අඩු විය යුතුය. මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමූලය ක්‍රමයේ වර්ග III හා IV යටතේ මෙන් නොව වර්ග II යටතේ ප්‍රතිමූලය පහසුකම් ප්‍රයෝගනයට ගන්නාවූ වෙළඳ බැංකු විසින් මුළු තාය සඳහා වර්ශයකට සියයට 13 ක ඒකාකාර අනුපාතිකයක් අය කළුතු විය. එකිනෙකු තාය ප්‍රමාණයට බැංකුවල සම්පත් වලින් 20 ක් ඇතුළත් විය. මෙම පිළිවෙත එම වැඩිහිටිවලට සහභාගී වන්නාවූ තාය දෙන ආයතනවල ප්‍රයාදයට හේතු නොවිය. එහෙයින් ආයතනය ප්‍රතිමූලය පහසුකම් ලබා ගැනීමට වෙළඳ බැංකු තරමක් මැලි වුහ. එහි ප්‍රතිථාලයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් ව්‍යාපායයන් 40 කට පමණ අපනයන කර්මාන්ත තත්ත්වය ප්‍රාන්තය කර තිබේයින්, 1981 වර්ශයේදී වෙළඳ බැංකු විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුන් අයදුම්පත් 14 ක් පමණකි. වෙළඳ බැංකුවල මෙම උදිසිනාකමට ලබාගේ සයින් භේතු වුයේ අපනයන නැඹුරු ව්‍යාපාතිවල සිය දෙනය යෙදුවෙන් ලැබේමට නියමිත ලාභය තිබු වශයෙන් ම අඩු කර තිබේයි. එමතිය, වෙළඳ බැංකු මෙම යෙළඳ තාය ක්‍රමයට සාර්ථක ලෙස සම්බන්ධ කරවා ගනු වයි ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය මගින් අනුමතිය ලබා දීමට මහ බැංකුව එකඟ විය. එකිනෙ වෙනස් කිරීමට අනෙකුත් වී ඒ වර්ග මැදි හා දිගු කාලීන තාය යටතේවූ ප්‍රතිමූලය පහසුකම්වලට අදාළ සංශෝධිත විධිවිධාන හා කොන්දේසි පහත 2.3 දුරන සංඛ්‍යා සටහනෙහි දැක්වේ.

2. 3 සංඛ්‍යා සටහන මධ්‍යම හා දිරෝකාලීන ප්‍රතිමූලය ආයෝජන

වර්ගය	මුළු තායයෙහි ප්‍රතිමූලය (ප්‍රතිනිය) %	තායයෙහි කාලය (අවුරුදු)	ප්‍රතිමූලයේ පොලී අනුපාතිකය		තාය දෙන ආයතනයට දී ඇත් සීමාව		එක් ව්‍යාපායයක් විසින් ව්‍යාපාතියේ මුළු අගයෙන් වැඩ කළ සුනා අවම කොටස %
			(අ)	(ආ)	(ඇ)	(ඈ)	
I	100	3 - 15	8 1/2	8 1/2	4	4	10
II	100	3 - 15	10	11 1/2	2	1 1/2	20
III	60	3 - 15	11	11	5	5	20
IV	60	3 - 15	13	13	5	5	20

අපනයන නැඹුරු කර්මාන්ත සංවර්ධනය කිරීමෙහි ලා ව්‍යාපාත් ප්‍රාලුල් වශයෙන් වෙළඳ බැංකු හා තාය දෙන ආයතන සහභාගි කර ගනු වයි ප්‍රතිමූලය ක්‍රමයේ ක්‍රමෝදාව 1981 වර්ශයේදී තවදුරටත් ප්‍රාලුල් කරන ලදී. 1981 ඔක්තෝබර් මාසයේදී කර්මාන්ත හා ව්‍යාපාතිය සැවුම් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයේ ඉල්ලීම පරිදි, මධ්‍ය හා දිගුකාලීන තාය අරමුදලන් තාය ලබා ගැනීමට මෙහෙන් සුදුසුකම් ලබා නොසිටි රාජ්‍ය අංශයේ සෘජ්‍යාවලට, නියමිත එකිනෙ ව්‍යාපාතියක් සම්බන්ධයෙන් රුපියල් දී ලක්ෂ 30 ක උපරිමයක සීමාවට යටත්ව එම අරමුදලන් තාය ලබා ගැනීමට ඉඩ දෙන ලදී.

මිට අමතරව 1980 වර්ශයේදී ප්‍රථම වරට පනවන ලද, මධ්‍ය හා දිගුකාලීන තාය අරමුදලන් ආධාර ලබා ගැනීමට සුදුසුකම් ඇති ව්‍යාපාති මහින් මහජනයාට කොටස් විකිනිය යුතු යැයි යන කොන්දේසිය 1981 වර්ශයේදී තවදුරටත් ක්‍රියාත්මකව පැවතුණේය. මෙම කොන්දේසියේ පරමාර්ථය වූමයේ සමාගම්වල අධීක්ෂණ ප්‍රාලුල්ව තබා ගැනීමට පෙළඳවීම්ය. ප්‍රතිමූලය ආධාර සළසා ඇති වර්ග II, III හා IV යටතේ එන රුපියල් දී ලක්ෂ 5 ක් ඉක්මවන්නාවූ සියලුම තාය සඳහා එකිනෙ කොන්දේසිය අදාළ වේ.

(IX)

1981 වර්ෂයේදී, වර්ග III හා IV යටතේ වෙන්කර ඇති ණය වෙනුවෙන් ඔබා භා දිගු කාලීන අය අරමුදලන් රුපියල් දී ලක්ශ 260.9 ක් ප්‍රතිමූලය වශයෙන් අනුමත කරන ලදී. 1980 වර්ෂයේදී එයට අනුමත කරන ලද්දේ රුපියල් දී ලක්ශ 121.7 ක්. ඒ ඒ කාර්යයන් සඳහා වර්ගිකරණය කරන ලද ප්‍රතිමූලය සටහනක් පහත දක්වේ.

2 . 4 සංඛ්‍යා සටහන

මධ්‍ය භා දිගුකාලීන ප්‍රතිමූලය අනුමත කිරීම්

කාලීන III හා IV

(රුපියල් දී ලක්ශ)

ගිරිසය	1979		1980		1981	
	ජය ප්‍රමාණය	ප්‍රතිමූලය ප්‍රමාණය	ජය ප්‍රමාණය	ප්‍රතිමූලය ප්‍රමාණය	ජය ප්‍රමාණය	ප්‍රතිමූලය ප්‍රමාණය
කාමිකරණ	1.0	1.0	1.0	0.7	31.5	19.9
දීවර	1.7	1.7	-	-	-	-
කරමාන්ත	38.1	27.7	62.1	49.0	77.0	67.6
හෝටල්	-	-	52.0	36.0	105.7	83.6
අනෙකුත්	0.5	0.5	60.0	36.0	145.5	89.8
එකතුව	41.3	30.9	175.1	121.7	359.7	260.9

1981 වර්ෂයේදී අපනයන ආංශයට ප්‍රතිමූලය සැපයීම (මධ්‍ය භා දිගු කාලීන අය අරමුදලේ II වර්ගය) පහත සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වේ.

2 . 5 සංඛ්‍යා සටහන

මධ්‍ය භා දිගුකාලීන ප්‍රතිමූලය අනුමත කිරීම් - අපනයන ආංශය

(රුපියල් දී ලක්ශ)

	ජය ප්‍රමාණය	ප්‍රතිමූලය ප්‍රමාණය
අපනයන ආංශයේ ව්‍යාපෘති	..	35.4
එකතුව	..	35.4

ගත වු වර්ෂයට වඩා මධ්‍ය භා දිගුකාලීන අය අරමුදල යටතේ වූ කාර්යයන් සැලකිය යුතු අන්දලීන් වැඩ වී ඇති බැවි ඉහළ සඳහන් සංඛ්‍යා සටහන් දෙකක් පැහැදිලි වෙයි. මෙම වැඩි විමත හේතු වැඩි විසින් මහ බැංකුව විසින් සුලයන ලද ආකරණීය අඩු පොලී අනුපාතිකයනුත්, අය දෙන ආයතන විසින් වැඩි වැඩියෙන් කාලීන වශයෙන් අය දින් ය.

සුළු පරිමාණයේ කරමාන්ත සඳහා අය සහතික ක්‍රිමය

සුළු පරිමාණයේ කරමාන්ත සඳහා අය සහතික ක්‍රිමය 1978 වර්ෂයේදී න්‍රියාත්මක කරන ලදී. කාර්මික සංවර්ධන මණ්ඩලයේ නිර්දේශ මත මහජන බැංකුව, ලංකා බැංකුව, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන මුදල් සංස්ථාව වැනි අනුමත කරන ලද අය දෙන අයත් විසින් දෙන ලබන අය සඳහා එක් ක්‍රිමය යටතේ මහ බැංකුව විසින් රුපය ටෙනුවෙන් අය සහතික සපයයි. අය සහතිකයේ ප්‍රමාණය මුළු අය වශයෙන් 75 ක්. 1980 වර්ෂය අවසාන වනවිට මහ බැංකුව විසින් මුළු මුදල රුපියල් දී ලක්ශ 30.9 ක් වන අය 764 ක් සඳහා අය

යහතික සපයා තිබුණි. 1981 වර්ෂයේදී මූල්‍ය මුදල රු. 3,49,000 ක් වන ගෙය 3 ක් සඳහා පමණක් ගෙය සහතික නිකුත් කරන ලදී. ජාතික සංවර්ධන බැංකුවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමා ය කරමාන්ත ගෙය ක්‍රමය ආරම්භ වීමත් සමඟම, කුඩා පරිමා ය කරමාන්ත ව්‍යාපාති ක්‍රමය යටතේ වූ කාර්යයන් කෙමෙන් අඩු විය.

සුළු පරිමා ය කරමාන්ත ව්‍යාපාති ක්‍රමය හා සම්බන්ධ වාර මුදල් එකතු කිරීම හා ප්‍රගතිය ගැන සෞයා බලීම වැනි ප්‍රශ්නවාන් ගෙය සහතික කාර්යයන් 1981 වර්ෂයේදී පවත්වාගෙන යන ලදී. තවද, ගෙය දෙන ආයතනවලින් ගෙය සහතික හිමිකම් පැමි දෙපාර්තමේන්තුවට ලැබෙන අතර, ඒවා මුදල් ගෙවීම සඳහා ඉදිරිපත් කිරීමට පෙරාතුව ගොඳින් පරික්ෂාකර බලනු ලැබේ. ගෙය දීම 33 ක් සඳහා ගෙය සහතික හිමිකම් පැමි ලැඩා අතර, පරික්ෂණ කටයුතු අවසන් නොවීමේ හේතුවෙන් ඉන් එකක් වෙනුවෙන් හෝ තවම මුදල් ගෙවා නැතු.

ජෙය සහතික සපයන ලද ඡ්‍යෙවල සමුළුවින ව්‍යාපාතිමය, තවමත් ක්‍රියාත්මක වන ගෙය සහතික වෙනුවෙන් මහ බැංකුවට දරන්නට සිදුවී ඇති අවධාමය පහත සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත.

2 . 6 සංඛ්‍යා සටහන

(රුපියල් දැ ලක්ෂ)

	1980	1981
ජෙයවල මූල්‍ය ව්‍යාපාතිමය	30.6	31.0
ජෙය සහතික සපයන ඇති ජෙයවල නොපියවා ඇති මූල්‍ය ගේ ජය	24.3	17.1
භාජනය වී ඇති 75% අවධාම	18.2	12.8
මෙම ක්‍රමය යටතේ ගෙය සහතික සපයන ලද මූල්‍ය ගෙය මුදලෙන් දරන්නට සිදුවී ඇති අවධාම ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	59.8%	41.3%

කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමා යේ කරමාන්ත — ගෙය සහතික ක්‍රමය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික සංවර්ධන බැංකුවේ කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමා යේ කරමාන්ත ක්‍රමය යටතේ දෙනු ලබන ගෙය ආවරණය කිරීම සඳහා ගෙය සහතික ක්‍රමයක් ඇති කිරීම, මුදල් නිශ්චිත පනනේන් අංක 108 ඒ වගන්තිය යටතේ, 1979 වර්ෂය අවසානයේදී මුදල් මෙශ්‍යලය විසින් අනුමත කරන ලදී. මෙම ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. 1979 ඕක්ෂාන්තර මාස්‍යලයේදීය. එකී ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා එක්සත් ජනපද බොලර් දැ ලක්ෂ 16 ක ගෙය මුදලක් ජාතික සංවර්ධන බැංකුව විසින් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ මාර්ගයෙන් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමයෙන් ලබා ගන්නා ලදී. කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමා යේ කරමාන්ත සඳහා දෙන ලද ගෙය වෙනුවෙන් සියයට 80 ක ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සලසුනු වස්, මෙම මුදලෙන් එක්සත් ජනපද බොලර් දැ ලක්ෂ 12 ක් එයට සාහායිවන ගෙය දෙන ආයතනවලට (ලංකා බැංකුව, මහජන බැංකුව, සංවර්ධන මුදල් සමායතනය, සිමාසනිත හැටුන් නැශනල් බැංකුව, සිමාසනිත ලංකා වාණිජ බැංකුව) ආධාර පිළිස වෙන් කරන ලදී. තවද එස් දෙනු ලබන ගෙය විලින් සියයට 60 ක් ආවරණය කිරීම පිළිස ගෙය සහතික ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලදී.

දෙන ලද ණය මුදල්වල කැඳි සටහනක්ද, මහ බැංකුව විසින් සපයා ඇති අය සහතික වල පරිමාණයද මෙම ක්‍රමයේ පටන් නිකුත් කර ඇති ව්‍යාපෘතින්ත් කරමාන්ත අනුව කරන ලද වර්ගිකරණයද පහත දී ඇති සටහනෙහි දක්වේ.

2.7 සංඛ්‍යා සටහන

1980 - 81 දී නිකුත් කරන ලද කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ කරමාන්ත සඳහා
අය සහතික

රුපියල් '000

කරමාන්ත	1980		1981	
	අය	ප්‍රමාණය	අය	ප්‍රමාණය
1. ඩී කොට්‍රිම ..	98	11,946	200	23,911
2. උපු ඉංජිනේරු ..	62	6,862	73	6,266
3. ගබෝල් හා අනෙකුත් ගොඩැංඩුලි ද්‍රව්‍ය ..	130	15,245	111	21,352
4. නිම ඇඳම්, බ්‍රිතියේ, අන්යන්ත් රෙඩිපිල්, මූලිකරුණු ආසිය ..	67	5,357	52	4,938
5. ටිබර උපයේ කර නිපයන හා ජ්‍යෙෂ්ඨ ..	9	768	16	3,447
6. පාවහන් සහ අනෙකුත් සම්බාධිය ..	11	728	6	60
7. පාවරු හා පාවතා තොටු කුරෙන නිෂ්පාදන ..	1	29	4	91
8. මිඩ්බූ හා අනෙකුත් ගහ හා ජ්‍යෙෂ්ඨ ..	41	4,692	15	4,246
9. ගොඩු සහ ගොඩු ආසින නිෂ්පාදන ..	55	4,208	27	2,813
10. ලිපි ද්‍රව්‍ය හා අනෙකුත් කඩයිසි නිෂ්පාදන ..	22	3,849	6	905
11. ආභාර හා පාන වර්ග ..	33	2,934	26	1,900
12. නීතින්, පොලිජ්, වාර්තිජ්, වැනි දී ..	2	600	6	1,293
13. ගුවන් විදුලි යෝත්තු, බයිසිකල් ආදිය සඳහා අමතර කොටස ..	8	244	5	119
14. සඡන හා අනෙකුත් ප්‍රයාධන හා ජ්‍යෙෂ්ඨ ..	10	321	18	1,316
15. ජයන කරමාන්ත හා තීබා හා ජ්‍යෙෂ්ඨ ..	9	412	19	654
16. සුරුවට හා ඩීඩී නිෂ්පාදන ..	3	21	3	26
17. දේවර යානු, හා මිලිය දේවර කටයුතු ..	7	2,092	4	1,600
18. දේවරක්ෂණරණ හා මැතින් ..	2	208	6	977
19. තීබා හා ජ්‍යෙෂ්ඨ ..	1	65	1	15
20. කැමි උපකරණ ..	2	420	2	44
21. විදුලි හා අනෙකුත් විදුලි නිෂ්පාදන ..	4	490	3	361
22. පිතිනළ හා ඇල්මිනියම් හා ජ්‍යෙෂ්ඨ ..	31	2,120	47	4,051
23. විවිධ ..	18	2,125	36	3,179
24. මුදුන ..	—	—	29	6,060
25. මි ඉරිම ..	—	—	48	8,840
එකතුව ..	626	65,736	763	99,114

මෙම ක්‍රමයෙන් වඩාත් යහපතක් සැලැසුන් රටේ අර්ථ නාගරික ජනගහනයෙන් ඉතා විශාල කොටසක් ඇතුළත් කොළඹ, කුරුණෑගල, ප්‍රත්තිමල, ගම්පු, මහනුවර, මාතර සහ යාපනයේ යන දිස්ත්‍රික්කවලටය. ඒ ඇතර කොඩු සැලැසුම්, ගම්බාල් තැනීම්, වි කොට්‍රිම, උජ් සැලැසුම් හා කළුගල් කැඳීම් වැනි දේශීය කරමාන්ත රාජියක්ම ඒවායේ සංවර්ධනය උදෙසා මුදල් ආයාර වලින් වැඩි කොටසක් ලබා ගන්නා ලදී.

අය සහතික සපයන ලද අය වෙනුවෙන් මහ බැංකුවට දරන්නට වන අවධාම පහතින් දී ඇති සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වේ.

2.8 සංඛ්‍යා සටහන

කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමානයේ කරමාන්ත සඳහා සපයන ලද
අය සහතික හා දරන්නට වන අවධාම

රුපියල් දී ලක්ෂ

	1980	1981
නිකුත් කර ඇති අය සහතික වලින් ආවරණය වන මුළු වැවිනාකම ..	65.8	164.8
දරන්නට වන අවධාම 60%	39.5	98.9

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමයෙන් දෙන ලද ණය මුදල අවසන විමත් සමඟම, 1982 පළමුවනි කාරුණික තරමේදී කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමානයේ කර්මාන්ත (I) ක්‍රමයේ කටයුතු හමාර කිරීමට බලාපොරොත්තු ව්‍යු ලැබේ. 1981 වර්ෂයේදී ජාතික සංවර්ධන බැංකුව රජයේ එකත්ත්වය ඇතුළු, කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමානයේ කර්මාන්තවලට ඉදිරි වර්ෂවලදී මුදල යෙදීම සඳහා එක්සත් ජනප්‍ර බෙබාලර් දැ ලක්ෂ 30 ක දෙවුනි නෙයක් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමයෙන් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරන ලදී. මේ අනුව කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාන කර්මාන්ත (II) ක්‍රමය එට් සම්බන්ධ වන නෙය දෙන ආයතන මාර්ගයෙන් ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සැලැසීමට දිගෝම කටයුතු කරනු ඇත. සෝජිත කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාන කර්මාන්ත (II) ක්‍රමය යටතේ කුම්න ව්‍යාපෘතිකට හෝ ලබාගත හැකි උපරිම නෙය ප්‍රමාණය රුපියල් දැ ලක්ෂ 2 ක් වශයෙන් නියම කැර තිබේ. කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමානයේ කර්මාන්ත (I) ක්‍රමය යටතේ එයට නියමිතව නිවුනේ රුපියල් දැ ලක්ෂ 1 ක් පමණකි. ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය සහම පැවැත්තු සාකච්ඡාවලට සංවර්ධන මුදල දෙපාර්තමේන්තුව සහභාගි විය. රුපියල් 8,00,000 ක උපරිම ආවරණයක් ඇති නෙය සඳහා මහ බැංකුව විසින් පියවර 60 දක්වා නෙය සහතික තවදුරටත් නිකුත් කරනු ඇත. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාන කර්මාන්ත (I) ක්‍රමය යටතේ මෙසේ නෙය සහතික මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද්දේ රුපියල් 4,00,000 දක්වා, ආවරණය ඇති නෙය සඳහා පමණකි. මෙම ක්‍රමයට සහභාගිවන බැංකුවලට නිකුත් කිරීමට ඇති අදාළ ස්ථාවර නියෝග සකසා අවසාන කර ඇති අතර, එකී ක්‍රමය යටතේ කටයුතු කිරීම 1982 වර්ෂයේ මුදල කාලයේදී පටන් ගැනීමට නියමිතය.

ග්‍රාමීය නෙය

මුදල් නීති පනතේ නී වැනි වගන්තීය යටතේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් 1981 දෙසැම්බර් 1 වැනි දින සිට මහ බැංකුවේ ග්‍රාමීය නෙය දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවන ලදී. මෙහි ඇති වැදගත්කම නම්, ග්‍රාමීය ආයා සඳහා බැංකු ක්‍රමය මගින් සළස්‍යන නෙය පහසුකම් හසුරුවීම සහ පාලනය කිරීම පිළිබඳව වැඩි වගකීමක් මහ බැංකුව විසින් දරනු ලැබේ.

මෙම නව දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීමත් සමඟම, කළුන් ග්‍රාමීය නෙය සහ සංවර්ධන මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ග්‍රාමීය නෙය සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් කරන ලද සියලුම කාරුයෙන් මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට පවරන ලදී. මෙම කාරුයෙන්ට පහත සඳහන් කටයුතු ඇතුළත්ය.

1. විවිධ අමාත්‍යාංශ විසින් අනුමත කරන ලද ක්‍රමය යටතේ කාමිකර්මය සහ දීවර කටයුතු සඳහා දෙනු ලබන නෙය සම්බන්ධයෙන් මැදි හා දිගු කාලීන නෙය අරමුදල මෙහෙයුම්;
2. ආයියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලැබෙන ආධාර මගින් මුදල් සපයනු ලබන ග්‍රාමීය නෙය සෝජනා ක්‍රමය ත්‍රියාත්මක කිරීම;
3. ග්‍රාමීය නෙය සම්බන්ධයෙන් ජාතික ප්‍රතිපත්ති උපදේශක මාලාව පිළිබඳව අධ්‍යාපනය කොට වාර්තා කිරීම සහ වෙළෙඳ බැංකු ගාරා සහ වෙනත් නෙය දෙන ආයතන, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පිරික්සීමෙන්ද කළුන් කළ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වනු ලබන සකස්වලා, සම්මේලන මගින් ලබා ගන් තොරතුරුද පදනම් කොට එකී ප්‍රතිපත්ති නිරතුරුවම සමාලෝචනයට හාජනය කිරීම සහ
4. ග්‍රාමීය නෙය සම්බන්ධ බැංකු සහ වෙනත් නෙය ආයතනවල කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම.

ග්‍රාමීය නෙය උපදේශක මණ්ඩලය

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය නෙය කටයුතු පිළිබඳව ජාතික ප්‍රතිපත්ති උපදෙස් මාලාවක් සහස් කරනු පිළිස 1980 වර්ෂයේදී මුදල් හා ක්‍රම සංපාදන අමතිතමා විසින් ඇති කරන ලද ග්‍රාමීය නෙය උපදේශක මණ්ඩලයේ ප්‍රථම රස්වීම, සමාලෝචනයට හාජනය යුතු වර්ෂය තුළදී, මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කැඳවන ලදී. මෙම මණ්ඩලයට පැවරනු කාරුයෙන්ට පහත සඳහන් දී ඇතුළත් විය.

- (i) රටට සුදුසු ස්ථාවර ග්‍රාමීය නෙය ව්‍යුහයක් සංවිධානය කිරීම;
- (ii) ග්‍රාමීය නෙය සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය පිළිබඳ කටයුතුවල නියුලි විවිධ ආයතන අතර සම්බන්ධකම් සහ මෙහෙයුම් සබඳතා නීරණය කිරීම;

- (iii) ග්‍රාමීය ණය පිළිබඳව ජාතික ප්‍රතිපත්ති උපදෙස් මාලාවක් සකස් කිරීම;
- (iv) කාමිකාර්මික සහ ආග්‍රිත ආයාධනට සලසු ලබන නිය සම්බන්ධයෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙන් දෙන ප්‍රතිමූල පහසුකම්වල ස්වභාවය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම;
- (v) ගක්ෂනාවයක් නොමැති ගොවීනට මුදල් ආධාර දිය යුතු ආකාරය සහ මුළුනට මුදල් දිය යුත්තේ කුමන ආයනනයක් මගින්ද යන්න තීරණය කිරීම;
- (vi) සුඩා ගොවීනට ප්‍රමාණවත් ලෙස නිය පහසුකම් සැලුසෙන බවට වග බලා ගැනීම සඳහා ගත යුතු ත්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව සොයා බැඳීම;
- (vii) ත්‍රියාන්මක කොට පවත්නා විවිධ සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම වරින් වර සමාලෝචනය කිරීම, නියමිත කාල වේලාවට ඒවායේ ප්‍රගතියක් නොලැබීමට සේනු වන සාකච්ඡා ගැන සොයා බැඳීම සහ එකී බාධක මග හරවාලීම සඳහා ගත යුතු සුදුසු පියවර යෝජනා කිරීම.

1981 වර්ෂය තුළදී මණ්ඩලය විසින් රස්ක්වීම වාර ගතරක් පවත්වා ඇත. බැංකු තුම්බේ ග්‍රාමීය නිය මෙහෙයුම් කටයුතු කෙරෙහි බිජාන පෙලල් ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්වීම් ත්‍රියාන්මක කිරීම සඳහා පිළි ගන්නා ලදී. 1977 ජනවාරි 1 වැනි දින සිට 1981 දුනි 30 වැනි දින තෙක් කාලයීමාව තුළ ගොවීනට දෙන ලද නිය මුදල් නැවත උපදෙළුනැන කිරීමට තීරණය කරන ලදී. ග්‍රාමීය නිය උපදෙළුක මණ්ඩලය විසින් යෝජනා කරන ලද නැවත උපදෙළුනැන ගත කිරීමේ ක්‍රමය මගින් ගොවීනට සහනයක් සැලුසෙන අතර, මුළුනට ප්‍රහැරුත්ථාපනය වීමට අවස්ථාවක්ද ලැබෙන අතර, එමින් අත්තින් නිය ලබා ගැනීම සඳහා මුළුනට සුදුසුකම්ද ලැබේ. ඉහත සඳහාන් කාලයීමාව තුළ ලබා ගත් සියලුම නිය මුදල් එක් නිය මුදලක් ලෙස ඒකාබද්ධ කිරීමේදී දැන්වීම් සෙලු යක් අය නොකරනු ඇත. 1981 දුනි 30 වැනි දිනට නොබේරා ඉතිරිව තිබූ නිය මුදල මෙහෙයුමට 9 ක පොලී අනුපාතිකයක් අනුව පොලීය එකතු කරනු ඇත. ඒකාබද්ධ නිය මුදලන් සෙලුයට 10 ක් වෙළන ලෙසත්, ඉතිරිය අවුරුදු 5 ක කාලයීමාවක් තුළ අර්ධ වාර්ෂික කොටස් මුදල් 10 කින් වෙළා නිම කරන ලෙසත් මෙම අවස්ථාව ප්‍රයෝගනයට ගැනීමට සතුව ගොවීන් ගෙන් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ. සැම නිය වාරිකයක්ම කන්නයකට අදාළ විනු ඇත. ජල පහසුකම් නොමැතිකම නියා කන්න දෙකම වැළිරීමට නොහැකි උපදෙළු තුළ ගොවීන් සඳහා අවුරුදු 10 ට නොවැඩි වන පරිදි ආපසු ගෙවීමේ කාලයීමාව දිරිස කිරීම ගැන බැංකු විසින් සඳහා බලනු ඇත. මුල් වාරික 7 ක් නියමිත දිනවලට අපසු ගෙවා නිම කරන ගොවීනට, ඒකාබද්ධ නිය මුදලදී අවස්ථාව වාරික තුන ලියා භුරිමේ අනුග්‍රහයක් ලැබෙනු ඇත. මෙම අනුග්‍රහය ලැබෙනයේ, විධිමත් ලෙස නිය ආපසු ගෙවීමේ දිරි ගැනීමේද වශයෙනි. තමන් ප්‍රහරුන්ථාපනය වීම සඳහා මෙම ක්‍රමයෙන් ප්‍රයෝගනා ගොවීන් හිනා මතා නිය ප්‍රහැර හරින්නවුන් ලෙස සඳහානු ලබන අතර, මෙම නිය මුදල් අය කරගනුම සඳහා මුළුනට විරුද්ධව නියානුතුවල කටයුතු කරනු ඇත. තවදී, කිසියම් ගොවීයෙක් ගෙවීමට ඇති නිය සෙලු හිනා මතා ප්‍රහැර හරින්නෙනු ලෙස සැලකිය ගැනීමේද බැංකු කළමනාකරු අදහස් කරන්නේ නම්, එවැනි ගොවීයෙකුව නැවත උපදෙළුනැන කිරීමේ පහසුකම් දීම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සම්බන්ධයෙන් තම අතිමතය පරිදි කටයුතු කිරීමට බැංකු කළමනාකරුවනට අවසර ඇ ඇති. හිනා මතා ගෙවීම ප්‍රහැර හරින්නෙනු වනුයේ, නිය ආපසු ගෙවීමට භැංකුව ඇති, එහෙත්, බැංකුව තමන් ගෙවීය යුතු මුදල නොගෙවා සිටින ගොවීයෙකි. මෙම ක්‍රමය යටතේ, කිසියම් ගොවීයෙකු, නැවත උපදෙළුනැන කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් පිළිගනු ලැබුවහාන්, 1982 යල් කන්නයේ ව්‍යා වියදම් වියවා ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය බැංකු දෙකකී සපිරි ග්‍රාමීය නිය ක්‍රමය යටතේ, අත්තින් නිය මුදලක් ලබා ගැනීමටද සුදුසුකම් ලබයි. මෙම ක්‍රමය ලද මාර්ග බැංකුව විසින් 1981 සැප්ත්මැබර් මාසයේ සිට, මහ කන්නයට අදාළ වන පරිදි මත්තාරම, මුලතිව සහ අනුරුද පුරු යන දිස්ත්‍රික්කවල ත්‍රියාන්මක කරන ලදී. මෙම ක්‍රම 1982 යල කන්නයට අදාළ වන පරිදි දැවනී යුතු ත්‍රියාන්මක කිරීමට අර්ථකාෂා කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා ග්‍රාමීය නිය යෝජනා ක්‍රමය — ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව

ග්‍රාමීය නිය යෝජනා ක්‍රමය ත්‍රියාන්මක කිරීම පිළිබඳ කටයුතුවල ශිෂ්ට දියුණුවක් 1981 වර්ෂය තුළදී ඇති විය. 1980 පෙබරවාරි 22 වැනි දින ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සමඟ අන්සන් කරන ලද මෙම නිය ශිෂ්ටමෙන් එක්සන් ජනපද බොලර් දැන ලක්ෂ 10.9 ක නිය ආධාරයක් සැලකේ. ගනු ලබන සහ බේරුම් කළයුතුව ඇති නිය මුදල් මත සෙලුයට 1 ක වාර්ෂික සේවා

ගාස්තුවක් ගෙවිය යුතුය. ණය මූදල අවුරුදු 40 ක කාලපීමාවක් තුළ ආපසු ගෙවිය යුතු වන අතර, ආපසු ගෙවීම ඇරණිනුයේ අවුරුදු 10 ක අනුග්‍රහ කාලපීමාවකින් පසුවය. යෝජනා ක්‍රමයට අයත් ප්‍රදේශය තුළ ගොවිපළ බලවිග උපකරණ ප්‍රාග්‍රහනාව වැඩි දියුණු කිරීම, භාගත ජලය නැල ලිං, කොළඹ ලද ලිං මහින් ප්‍රයෝගනයට ගැනීම වැඩි දියුණු කිරීම සහ ග්‍රාමසංවර්ධනයට උදාව දීම සඳහා තැබුප්‍රමා කරන ලද, ප්‍රාග්‍රහනු කිරීම ඇතුළු විවිධ උපකාරක සහ ආශ්‍රිත පහසුකම් සැලැසීම සඳහා මෙම නෙය මූදලේ අය ලැබීම් ප්‍රයෝගනයට ගනු ඇත. නෙය මූදලේ අය ලැබීම් පහත සඳහන් යෝජනා ක්‍රම අංශ සඳහා ප්‍රයෝගනයට ගනු ඇත.

වර්ගය

වෙන්කළ මූදල

(රු. ජ. බෙලර් දහස්)

1. ගොවිපළ බලවිග උපකරණ	..	..	4.997
2. වාරිමාරග පහසුකම්	..	..	1.069
3. වී ඇඩරුම් මේල් පහසුකම්	..	..	.787
4. උපකාරක සේවා සහ පහසුකම්	..	..	.226
5. බර අදින සහන් සඳහා මෙරට වියදු	..	..	.800
6. ග්‍රාමීය බැංකු හා මාණ්ඩලික අභ්‍යාස විද්‍යාලය	..	..	.499
7. වෙන් නොකළ	..	..	<u>2.522</u>
එකතුව	..	..	<u>10.900</u>

යෝජනා ක්‍රම ප්‍රදේශයට, ලංකාවේ වියලු සහ මධ්‍යස්ථාන කළාපවලට අයත් අම්පාර, බදුල්ල, මකිලපුව, භම්බන්තොට, යාපනය, පොලෙන්නෑරුව, ප්‍රන්තලම, ත්‍රිකුණාමලය සහ ව්‍යුතියා යන දිස්ත්‍රික්ක ඇතුළත් වේ.

ප්‍රස්ථිර වියදු තුළදී, මහ බැංකුවේ, ලංකා බැංකුවේ සහ මහජන බැංකුවේ නිලධාරීන්ට ග්‍රාමීය නෙය ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩි සටහන් පිළිබඳව එනැරදි ප්‍රාග්‍රහනු වීම ලබාදීමට පියවර ගන්නා ලදී. ග්‍රාමීය බැංකු සහ මාණ්ඩලික අභ්‍යාස විද්‍යාලය මහින් පැවැත්වීමට අදහස් කරනු ලබන පාස්තොලා, විෂයතාලා සහ වැඩි සටහන් සකස් කිරීමට සහය වනු පිණිස එනැරින් උපදේශක වරුන් බඳවා ගැනීම හා සම්බන්ධ මූලික කටයුතු, සමාලෝචනයට හාර්තනය වූ වර්ෂය තුළදී නිම කරන ලදී. 1982 වර්ෂයේ මූල් හාර්තනය තෙවරු ගැනීම 1982 වර්ෂයේ මූලදී අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

නෙය ක්‍රම

සමාලෝචනයට හාර්තනය වී ඇති වර්ෂය තුළදී, තවත් නෙය ක්‍රම පහක් සඳහා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සපයනු ලැබිය. ප්‍රස්ථිර වර්ෂය අවසානය වන විට, නෙය ක්‍රම 12 ක් සඳහා (විස්තර 2.9 සංඛ්‍යා සටහනානී දක්වා ඇත.) ප්‍රතිමූලය පහසුකම් වශයෙන් රුපියල් දැය ලක්ෂ 334.2 ක් මූදලක් වෙන් කර තැබූ අතර, මහින් රුපියල් දැය ලක්ෂ 93.16 ක් ප්‍රයෝගනයට ගැනීම නිසා වර්ෂය තුළදී ප්‍රයෝගනයට ගන් මූල මූදල රුපියල් දැය ලක්ෂ 184.56 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ප්‍රයෝගනයට නොගත් ගෙවිය රුපියල් දැය ලක්ෂ 149.64 ක් විය. වර්ෂය තුළදී අලිනින් ඇති කළ නෙය ක්‍රමර ත් සමග, වෙන්කළ මූලුප්‍රතිමූලය ප්‍රමාණය රුපියල් දැය ලක්ෂ 457.07 දක්වා වැඩි විය. වර්ෂය තුළදී මෙම නෙය ක්‍රම යටතේ ගෙවීම කිහිවක් නොවිය. මෙහි ප්‍රතිමූලයක් වශයෙන්, ප්‍රයෝගනයට නොගත් මූල අරමුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් දැය ලක්ෂ 272.51 ක් දක්වා වැඩිවිය. මෙහින් ඇතුළු නෙය ක්‍රම වහා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පැන නැඟී ඇති බාධා ඉවත් කිරීමට පියවර ගෙන ඇති හෙයින්, 1982 වර්ෂය තුළදී විවිධ නෙය ක්‍රම සඳහා වෙන් කර ඇති අරමුදල් ප්‍රමාණයන්හි ශේෂ අවුරිමක් ඇති වෙනුයේ අපේක්ෂා කෙරේ. එක් එක් නෙය ක්‍රමය යටතේ වෙන් කර ඇති මූදල් ප්‍රමාණය සහ ප්‍රයෝගනයට ගන් මූදල් ප්‍රමාණය පිළිබඳ සාරාගයක් 2.9 වැනි සංඛ්‍යා සටහනානී දක්වේ.

2.9 සංඩා සටහන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු ප්‍රතිමූලය ක්‍රමයෙහි 1 වැනි කාණ්ඩය යටතේ, මුදල් මණ්ඩලය විසින් ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සඳහා අනුමත කරන ලද, අමාත්‍යාංශ අනුප්‍රහය ලත් ගය ක්‍රම

ගය ක්‍රමයේ නම	ප්‍රතිමූලය වේන් කිරීම (රුපියල් ද උ ලක්ෂ)	1981.12.31 දිනට ප්‍රයෝගනයට ගත් මුදල (රුපියල් ද උ ලක්ෂ)	1981.12.31 දිනට ප්‍රයෝගනයට නොගත් මුදල (රුපියල් ද උ ලක්ෂ)	ව්‍යාපෘතිය ඇරඹූ දිනය	වේන් කරන ලද මුදල් ප්‍රධානය කළ යුතු කාලයේමාව(අපුරුෂ)
a. 1981 වර්ෂය ආරම්භයේදී පැවැති ගය ක්‍රම :					
1. තිකිනි වගාච සඳහා වූ ගය ක්‍රමය-ලංකා බැංකුව / ලංකා දුම්කොළ සමාගම 4.50 2.50 2.00 03.01.79 3					
2. පොල් පොළොර ගය ක්‍රමය 55.00 41.20 13.80 26.03.79 3					
3. දීවර ආඟයේ බැංකු මූලය යෝජනා ක්‍රමය 107.00 98.20 8.80 02.07.79 3					
4. වැඩි වාරිමාරුග නිවිකරණ යෝජනා ක්‍රමය .. .. 7.70 7.70 — 02.06.79 1					
5. න්‍යවරලිය දිස්ත්‍රික්කයේ කිරීමට ප්‍රති ප්‍රවී සංවර්ධනය සඳහා වූ ගය ක්‍රමය 10.00 3.48 6.52 22.08.79 3					
6. කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ එකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ගොවීපුල යෝජ්‍යාපකරණ ගය ක්‍රමය 40.00 26.30 13.70 28.10.79 5					
7. සම්මත්තුරු ජන්ද කොට්ඨාසයේ කිරීමට ප්‍රවර්ධනය සඳහා වන (ඡියමක) ගය ක්‍රමය .. .. .12 — .12 27.11.79 3					
8. මහවැලි යෝජනා ක්‍රමයට අයන් ප්‍රමාණවල පදිංචිකරුවනට මුද්‍රාවර් මිලදී ගැනීමට ආධාර කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමය 55.00 5.12 40.88 19.11.79 3					
9. මිටියිය දීවර කටයුතු සඳහා බැංකු මූලය යෝජනා ක්‍රමය .. .. 5.20 .02 5.18 29.08.80 2					
10. වීවිද ගොවා මූෂක යෝජනා මිනින් පොළොර ගොඩා පිහිටුවීම සඳහා වන ගය ක්‍රමය .. .. 11.50 — 11.50 13.10.80 1					
11. අඩංගු අරමුදලන් ආරම්භ කොට ඇති වයඹ මූෂ්‍ය බිජුව දීවර සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය .. .. 60.00 — 60.00 13.10.80 3					
12. තිකිනි වගාච සඳහා වූ ගය ක්‍රමය මහජන-බැංකුව/සර්වේදය/ලක්සල.. .. 3.00 .04 2.96 10.12.80 5					
a. 1981 වර්ෂය තුළ අනුමත කළ ගය ක්‍රම :					
1. දීවර සම්පූකාර සම්නි සඳහා ගය ක්‍රමය .. .. 38.00 — 38.00 28.04.81 2					
2. මානල්-ප්‍රත්‍යාලම දිස්ත්‍රික්ක එකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය .. .. 54.79 — 54.79 08.05.81 6					
3. මුදල බල යන්ත්‍ර සඳහා මුදල් යෙදීමේ ගය ක්‍රමය .. .. 2.56 — 2.56 11.12.81 1					
4. මානර දිස්ත්‍රික්කයේ යෙදීවන ස්ථිර රැකියා ක්‍රමය .. .. 2.70 — — 10.04.81					
5. රඳ්‍යිපල-ලඛන ප්‍රවීමේ ගම දියුණු කිරීමේ ක්‍රමය .. .. — — 16.05.81					
එකතුව 457.07 184.56 272.51					

ග්‍රාමීය බැංකු හා මාන්ස්බිලික අභ්‍යාස විද්‍යාලය

ග්‍රාමීය බැංකු හා මාන්ස්බිලික අභ්‍යාස විද්‍යාලය 1981 සැප්තැම්බර 15 වැනි දින ආරම්භ කරන ලදී. මෙම විද්‍යාලය පිහිටුවේමේ පරමාර්ථ ව්‍යුහයේ බැංකු අංශයේ නිලධාරීන් සහ කාමිතිය කටයුතු හා සම්බන්ධ අනෙකුත් ආයතනවල සිටින ව්‍යාපිති කායුස් මණ්ඩල නිලධාරීන් පූජුණු කරවීමයි. කාමිකර්ම හා කරමාන්ත යෝග, ග්‍රාමීය බැංකු, මෙමලද බැංකු හා විදේශ විනිමය මෙහෙයුම් කටයුතු, අන්තර්ජාලික බැංකු ගණනාදාන, ආර්ථික විද්‍යාව, අයවැය හා මායා සැලසුම් කිරීම, මිනිස් බලය සැලසුම් කිරීම, පිරිස් කළමනාකාරීන්වය හා පරිපාලනය, ශිෂ්‍යාම්, වාර්තාත්මකාත්‍යාම්, විශාලය හා බැංකු පරික්ෂණය, ව්‍යාපාති හා යෝගීයා තක්සේරු කිරීම සහ දැන් කළමනාකාරීන්වය වැනි බැංකු කටයුතු හා අදාළ ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් පූජුණුවක් මෙම විද්‍යාලය මගින් ලබාදෙනු ලැබේ.

ඉහතින් සඳහන් කළ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රවලට අමතරව, බැංකු අංශයට අදාළ විශේෂ විෂයයන් සම්බන්ධයෙන් කෙටිකාලීන සාකච්ඡා සමුළු ද සංවිධානය කරනු ලැබේ. පූජුණුව ලබාදීමට අවශ්‍ය අඕන් ක්ෂේත්‍ර කළීන් කළට එකතු කැරේ.

1981 සැප්තැම්බර — දෙසැම්බර අතර කාලය තුළදී විද්‍යාලය විසින් පහත දැක්වෙන සාකච්ඡා සමුළු හා පූජුණු කිරීමේ පායමාලා සංවිධානය කරන ලදී. මේවායින් සම්හරක් වෙනත් බැංකු හා ආයතන හා එක්ව සංවිධානය කරන ලදී.

1. විධායක සංවර්ධන පායමාලාව/වැඩිමුළුව
2. කුඩා පරිමාණයේ කාමිකර්ම ව්‍යාපාති හැඳිනා ගැනීම, සැකසීම හා තක්සේරු කිරීම පිළිබඳ පූජුණුකිරීමේ පායමාලාව
3. “පුහුව ව්‍යුහ් ව්‍යුහ් ඇත්තේ පොරුවපෝලියෝ මැන්ස්මන්ට්” පිළිබඳ සාකච්ඡා සමුළුව.
4. “කාමි යෝ ආපසු ලබාගැනීම” පිළිබඳ සාකච්ඡා සමුළුව.
5. “විදේශ විනිමය තන්ත්වයේ කළමනාකාරීන්වය” පිළිබඳ සාකච්ඡා සමුළුව/වැඩිමුළුව
6. “බදුම්” පිළිබඳ සාකච්ඡා සමුළුව.
7. “කාමි යෝ ආපසු ලබාගැනීම” පිළිබඳ සාකච්ඡා සමුළුව.
8. “1982 අයවැය වාර්තාව” පිළිබඳ සාකච්ඡා සමුළුව.
9. “කුඩා කරමාන්තකරුවන් සඳහා වැඩි පිළිවෙළවල් හා පහසුකම්” පිළිබඳ සාකච්ඡා සමුළුව.

ආර්ථික පර්යේෂණ

කළීන් වසර වලදී මෙන්ම, 1981 වර්ෂය තුළදීදී, ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව අර්ථිකයේ විවිධ ආච්චල ප්‍රාග්ධන පිළිබඳ උපදෙස් දීමෙන් සහ සමාලෝචනය කිරීමේ තවදුරන් නිරන විය. විශේෂයෙන් ම, මූල්‍ය සහ බැංකු කටයුතු සංවර්ධනය, රාජ්‍ය මූල්‍ය සංවර්ධනය සහ ගෙවුම් ගෙවුම් තුළනාය සහ විනිමය අනුපාතික වෙනස්වීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ දැඩි පිරික්ෂුව ලක් විය. මෙට අමතරව, සාපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි අවධානයක් එල්ල වී නොමැති ක්ෂේත්‍රයන් වන, ආර්ථික හා සමාජ පිරිවය සහ ජනගහන සහ යුම බල ගැටුපු වැනි කරුණු පිළිබඳ සෞයා බැලීමද දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අරඹා ඇති.

සමාලෝචනයට හානිය වූ වර්ෂය තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් මූල්‍ය හා බැංකු කටයුතු, වෙළඳු, කාමිකර්ම, කරමාන්ත හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ආච්චලවට අයන් පර්යේෂණ ව්‍යාපාති 23 ක් නිමත්කාට ඇති. විශේෂයෙන්ම වැවිලි කරමාන්ත ආංශයේ ගැටුපු, ආර්ථික සමාජ පිරිවය සඳහා කුරෙන ආයෝජනය සහ නිරුතුවම ඇති උද්ධිමත ගැටුපු කෙරෙහි එකී පර්යේෂණ වැඩි පිළිවෙළන් ප්‍රමුඛයෙක් දෙන ලදී. නිම කරන ලද ඇත්ම පර්යේෂණ අධ්‍යාපනයන්හි නිරික්ෂණ “මාන්ස්බිලික පත්‍රිකා” ප්‍රකාශනවල පළ කොට ඇති.

මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය

1981 වසර තුළදී මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්ෂේත්‍රයෙහි කටයුතු වෙගවත් වූ අතර, මූල්‍ය හා බැංකු කටයුතු සංවර්ධනයන්, දෙපාර්තමේන්තුවේ නිරන්තර සමාලෝචනයට හානිව පැවතිණ. වර්ෂය තුළදී එවැනි ප්‍රතිපත්තින්මය වෙනස්වීම් කිහිපයක්ම සිදු කරන ලද අතර, එවැනි ප්‍රතිපත්තින්මය වෙනස් කිරීම වලට තුළුන් පසුවීම පිළිබඳ වාර්තා කිරීමේ කටයුතු වල දෙපාර්තමේන්තුව

නිපුණක් විය. 1981 මැයි මාසයේදී ගාය පාලනයක් ඇති කරන ලද අතර පසුව, ඒ වෙනුවට, 1981 ජූනි මාසයේදී, වඩාත් සම්පූර්ණ ස්වරුපයක් ගන් ප්‍රතිපත්තින් ඇති කරන ලදී. 1981 අගෝස්තු මාසයේදී බැංකු පොලී අනුපාතිකය වැඩි කිරීමෙන් සහ දැන්වන අනුපාතිකයන්හි ව්‍යුහය වෙනස් කිරීමෙන්, මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය නැවත වරක් වෙශවත් කරන ලදී.

ඡාය සැලැස්ම

ජාතික ඡාය සැලැස්මක් ඇති කිරීමේ අරමුණ ඇතිව අධිපති විසින් පත් කරන ලද ඡාය සැලැස්ම කමිටුව සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය ලැබේ. 1981 වර්ෂය සඳහා ඡාය සැලැස්මක් පිළිගෙල කරන ලදී. තවද, එම වර්ෂයේ සේවිතු කාරුණික තුළ දී දෙපාර්තමේන්තුව, 1982 වර්ෂය සඳහා වන ඡාය සැලැස්මේ මූලික කටයුතු සකස් කිරීමෙහි නිරත විය.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සාකච්ඡා

සමාලෝචනයට භාජනය වූ වසර තුළ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ නියෝගීතා පිරිස් 3 කට සිය සේවය ලබා දෙන ලදී. සාකච්ඡා, සහ සංවිධානයට සහ සම්බන්ධීකරණයට අමතරව, අරමුදල විසින් ඉල්ලා සිටි සියලුම සංඛ්‍යා තොරතුරු ද දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සපයා දෙන ලදී. වර්ෂය තුළ දී, ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධන බැංකුව සහ අසියානු සංවර්ධන බැංකුව වැනි වෙනත් ජාත්‍යන්තර ආයතන වලින් පැමිණි නියෝගීතා පිරිස් සඳහාද දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය ලබාදෙන ලදී.

ප්‍රකාශන

වාර්ෂික වාර්තාව — 1980, ආර්ථික විවරණය — 1980, මාසික විවරණීකාව සහ මාණ්ඩලික පත්‍රිකා — 9 වැනි වෙළුම අංක 1 සහ 2 ආදි මහ බැංකුව නිතිපතා නිකුත් කරන ප්‍රකාශන, වර්ෂය තුළදී දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලදී. ආර්ථිකයේ වැදගත් අංශ ගණනාවක අඟත්ම සංඛ්‍යා තොරතුරු ඇතුළත්, “තෙරුගත් අර්ථික දරුණු” මසක් පාඩා නිකුත් කරන ලදී. මෙම ප්‍රකාශනයෙහි ඇතුළත් සංඛ්‍යා තොරතුරු සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ කාරුය මණ්ඩලය විසින් යුතු විය.

විශේෂ කාර්යයන්

“බැංකු ක්‍රමයේ ගණුදෙනුකාර ගෙවා” ශිර්ෂය යටතේ නව විෂයයක් 1981 වර්ෂය තුළදී දෙපාර්තමේන්තුවට පවත්ව ලදී. වෙනත් කරුණු අතර, මූල්‍ය සහ වෙනත් ආධාර අවශ්‍ය “දුර්වල කරමාන්ත” පිළිබඳ අධ්‍යාපනයන් කිරීම, මෙයට අයත් විය. එවැනි එක් කරමාන්ත යක් පිළිබඳ වාර්තාවක් නිම කරන ලදී.

සංඛ්‍යාන

පාරිභෝගික මූදල් හා සමාජ ආර්ථික සමික්ෂණය - 1978/79 සහ 1981/82

ආදයම් සහ සේවා නිපුණක් විය සම්ක්ෂණ පිළිබඳ මූලික සමික්ෂණ තොරතුරු ඇතුළත් ප්‍රාථිමික වාර්තාවක් සකස් කර ඇත. වියදම්, ආයෝගන සහ ඉතිරිකිරීම සම්බන්ධ දත්ත පරිගණක යන්ත් මහින් සැකසීම 1982 වසරේ මූදල කාලයේදී නිම කෙරෙනු ඇත.

1981/82 පාරිභෝගික මූදල් සහ සමාජ ආර්ථික සමික්ෂණයේ ක්ෂේත්‍ර කටයුතු විසින් 1981 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ ඇතුළුණි. වට දෙකක් සඳහා දත්ත රස්කර ඇති අතර, ඒවා පරිගණක සහ සැකසුම් කටයුතු සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත.

සැලැස්ම කරන ලද ආයෝගන පිළිබඳ සමික්ෂණය

මෙම සමික්ෂණය වාර්ෂික පදනමක් මත පැවැත්වේ. 1980 සැලැස්ම කරන ලද ආයෝගන පිළිබඳ සමික්ෂණ වාර්තාව දැන් පිළිගෙල වී ඇත. 1981 වසරේ කරන ලද සැබා ආයෝගන සහ 1982 වසරේ සැලැස්ම කර ඇති ආයෝගන සම්බන්ධ ප්‍රශ්නාවලින් වසර අවසානයේ තැපැල් කර යා ඇත.

වි වග කරන්නන්ට ඡාය සැපයීම සහ බුන්ඩේ ඡායගැනීහාවය සම්බන්ධ සමික්ෂණය-1976

මෙම සමික්ෂණය පිළිබඳව වාර්තාව පළකාට ඇත.

දිපව්‍යාප්ත දත්ත රස්කිරීමේ සැලැස්ම

1978 වර්ෂයේ අරඹන ලද දිපව්‍යාප්ත දත්ත රස්කිරීමේ සැලැස්ම 1981 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කැරුණි. මෙම වැඩසටහන යටතේ 220 කට ආයන්න පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය සඳහා සිල්ලර් මිල, ප්‍රධාන කාමිකාර්මික නිෂ්පාදන සම්බන්ධ නිෂ්පාදන මිල, වි ගොවිතුනා සහ තොරතුරු නො, රබර හා

පොල් වගාචන් සම්බන්ධ යෙදවුම් සඳහා සිල්ලර මිල, වී ගොවිතැන, තේ, රබර හා කුඩා පොල්වතු සහ ඉදිකිරීම් අංශයේ වැටුප් අනුපාත ආදි දත්ත රස් කරනු ලැබේ. පාරිභෝගික හා සේවා කාමිකාර්මික යෙදවුම් ද්‍රව්‍ය සහ ප්‍රමාද ලබාගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ තොරතුරුද මේ යටතේ රස් කරනු ලැබේ. දිවයිනේ තේරාගත් මධ්‍යස්ථාන 100 ක්න් නිරන්තර පදනමක් යටතේ මෙම තොරතුරු රස් කෙරේ. එකතු කරන ලද තොරතුරු “මිල සහ වැටුප් සංඛ්‍යාතී-සිල්ලර, නිෂ්පාදන සහ යෙදවුම් මිල සහ වැටුප්” නම්ති ප්‍රකාශනයෙහි පළකර ඇත.

ආනයන ලිහිල් කිරීමේ වැඩසටහන පිළිබඳ සමීක්ෂණය

ආනයන සඳහා විවෘත කෙරෙන ණයවර ලිපි, නොවර ලිපිවල සංශෝධනයන් හා නොවර ලිපි සඳහා ලැබෙන බිල්පත් ඇපුරින් ලබාගත් තොරතුරු පදනම් කරගත් ආනයන ලිහිල් කිරීමේ වැඩසටහන පිළිබඳ සමීක්ෂණය තව්‍යරටත් ත්‍රියන්මක කුරුණේ. පාරිභෝගික හා සේවා, අතරමදී හා සේවා ආයෝජන හා සේවා වගයෙන්ද, අතුවත්‍ය තොවන හා සේවා ඇතුළත්ව රාජ්‍ය අංශය, සංස්ථා අංශය හා පොදුගලික අංශය වගයෙන් අමතර වර්ගිකරණයක්ද සහිතව 1978 වසරේ වාර්ෂික වාර්තාවේ (96 පිටුව) ප්‍රකාශිත පරිදි සංඛ්‍යා සටහන් පිළියෙල කරනු ලැබේ. මෙම තොරතුරු නිතා පදනමක් මත අදාළ අමාත්‍යාංශවලට සපයන ලදී.

සංඛ්‍යාලේඛන ප්‍රකාශන

පහත සඳහන් ප්‍රකාශන 1981 වර්ෂය තුළ පළකර ඇත;

1. සමාජ ආර්ථික තොරතුරු පත්‍රිකාව — 1981
2. ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික හා සමාජ සංඛ්‍යාතී — වෙළුම 3 - අංක 1 සහ 2.
3. මිල සහ වැටුප් සංඛ්‍යාතී — 1980.
4. වී වගාකරන්නාන්ට නො පැපැයීම සහ ඔවුන්ගේ නොගැනීහාවය පිළිබඳ සමීක්ෂණය - 1976.

රාජ්‍ය නොය

වර්ෂය තුළදී දළ රාජ්‍ය නොය ප්‍රමාණය රු. 1334,36,89,970 කින් වැඩිහිටු අතර මූදල් වර්ෂය අවසානයයේදී දළ රාජ්‍ය නොය ප්‍රමාණය රු. 6439,93,46,288 ක් ව පැවතියේය. දේශීය නොය ප්‍රමාණයයෙහි වැඩිවිම රු. 644,83,43,670 ක් වූ අතර විදේශීය නොය ප්‍රමාණයයෙහි වැඩිවිම රු. 689,53,46,300 ක් විය. දළ රාජ්‍ය නොය ප්‍රමාණයයෙහි වැඩිවිම ප්‍රධාන වගයෙන්ම සඳුම් ලද්දේ හා සේවාගාර බිල්පත්, රුපියල් නොය, පරිපාලනමය නො ගැනුම හා විදේශීය නොය ප්‍රමාණයන්හි වැඩිවිම වලිනි. මහ බැංකු අත්තිකාරම් සහ බදු සංවිත සහතික, අඩවිම පෙන්වුම් කළේය. විශේෂ නොය තොවනස්ව පැවතුනි. රාජ්‍ය නොයයි සංයුතිය 2.10 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වේ.

දේශීය නොය ගැනීම්

(අ) රුපියල් නොය

1981 මූදල් වර්ෂය සඳහා වූ රාජ්‍යයේ අයවිය වැඩ පිළිවෙළට අනුව දේශීය බැංකු තොවන මුලයන්ගෙන් රුපියල් දළ ලක්ෂ 3,750 ක් ලබා ගැනීමට බලාපොරාන්තු වූ අතර 1980 මූදල් වර්ෂයේදී දේශීය බැංකු තොවන මුලයන්ගෙන් එසේ ලබාගැනීමට බලාපොරාන්තු වූයේ රුපියල් දළ ලක්ෂ 3,100 ක් පමණි. කළේ පිරිමේ කාලයීමාව අවුරුදු 3 ක් වූ මෙම රුපියල් නොය මූදල් සඳහා වර්ෂයකට සියයට 16 ක පොලියක් ගෙවනු ලැබේ.

1981 වර්ෂය තුළදී රුපියල් නොය මාර්ගයෙන් ලබාගත්තා ලද සම්පූර්ණ මූදල රුපියල් දළ ලක්ෂ 2,512.3 ක් වූ අතර, 1981 වර්ෂය තුළ ආරම්භ කුරුණ එක් එක් රුපියල් නොය මූදලට වූ දෙයකිවිම පිළිබඳ විස්තර 2.11 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වේ. සියලුම රුපියල් නොය ලබාගතන ඇත්තේ 1980 අංක 58 දරන විසරණන පනත යටතේය.

2.10 සංඛ්‍යා සටහන

රාජ්‍ය තුළයේ සංඛ්‍යාතිය - 1980 මහ 1981

රුපියල්

ගිරුපත	වර්ශය අවසානයට ගෙශය		වර්ශය තුළ වැඩිවීම් හෝ අඩුවීම්
	31.12.1980	31.12.1981	
1. දේශීය ණය			
1.1 දිරිය කාලීන ණය	2937,88,45,694	3582,71,89,364	+ 644,83,43,670
අ. රුපියල් ණය	1793,86,82,557	2035,98,19,233	+ 242,11,36,676
ආ. පරිපාලන නිලධාරීන්	1761,09,78,400	2002,54,28,500	+ 241,44,50,100
ඇ. පාතික නිලධාරීන්	32,76,30,318	33,43,16,894	+ 66,86,576
ඈ. පාතික නිලධාරීන්	73,839	73,839	-
1.2 කොට්ඨාසීන ණය	1144,01,63,137	1546,73,70,131	+ 402,72,06,994
අ. භාණ්ඩාර නිලධාරීන්	980,00,00,000	1392,00,00,000	+ 412,00,00,000
ආ. බදු යාවිත සහතික	1,25,25,327	1,09,32,320	- 15,93,007
ඇ. මහ බලකු අත්තිකාරී	131,92,00,000	122,80,00,000	- 9,12,00,000
ඈ. විශේෂ ණය	30,84,37,810	30,84,37,811	(1)*
2. විදේශීය ණය	2227,68,10,625	2917,21,56,925	+ 689,53,46,300
2.1 ව්‍යුපත් ණය	678,42,73,556	923,27,57,856	+ 244,84,84,300
2.2 ඉවතාබාර ණය	1179,11,07,159	1405,48,15,511	+ 226,37,08,352
2.3 වෙනත් ණය	370,14,29,910	588,45,83,558	+ 218,31,53,648
මුළු රාජ්‍ය ණය	5165,56,56,319	6499,93,46,289	+1334,36,89,970

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

* මෙය මුදල් ප්‍රමාණයේ වැඩිවීමක් ලෙස රුපියල් පුළු තොට්ටි. 1980. 12. 31 වැනි දිනට නොබෝරා ඇති ගෙශය රු. 30,84,37,810 ක් තොට්ටි රු. 30,84,37,811 (එනම් රු. 30,84,37,810-63 ආසන්න රුපියල් ගණන් බැලීමෙනි) විය යුතුව තිබේ.

සංඛ්‍යා සටහනෙහි දැක්වෙන අන්තමට රුපියල් නිය සඳහා ප්‍රධාන වගයෙන් දෙක වූයේ ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව, එකාබද්ධ ආයෝජන අරමුදල හා සේවක අර්ථසාධක අරමුදලන්ය. රුපියල් නිය වැඩිවීමෙන් අමතරව, රාජ්‍ය නිය දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙනුවෙන් සම්පූර්ණ වට්නාකම රුපියල් දෙ ලක්ෂ 432.7 ක් වූ නියකර පහක් ආරම්භ කරනු ලැබේ. මේ සඳහා සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව පිළි වෙළුන් රුපියල් දෙ ලක්ෂ 66.0 හා රුපියල් දෙ ලක්ෂ 56.7 කින් දෙක වූ අතර ගෙශය එකාබද්ධ ආයෝජන අරමුදල වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් ලබාගන්නා ලදී. 1980 වර්ශයේ ත්‍රියාකාරීන්වය සමඟ සයදා බලන විට, නිශ්චිත අරමුදල හා සේවක අර්ථසාධක අරමුදල විසින් කරන ලද ආයෝජනයන්ගේ කුඩා පෙනෙන වර්ධනයක් පෙන්නුම් කර ඇති අතර, ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව සහ රක්ෂණ සංස්ථාව සිය දෙකාල අඩුවීමක් පෙන්නුම් කර ඇත.

මෙම වර්ශය තුළ රු. 9,78,70,400 ක රුපියල් නිය මුදල් හතරක් කල් පිරුණ අතර, අදාළ නිශ්චිත අරමුදලන් වූ මුදල් උපයෝගී කරගනීම් මෙකි නිය මුදල් ආපසු ගෙවන ලදී. රු. 27,69,092 ක් වූ නිශ්චිත අරමුදලන් අතිරේක නිශ්චිත අරමුදලන් පියවන්නට යෙදිණ. 1981 වර්ශය තුළ රුපියල් නිය මුදල වෙනුවෙන් වූ වගකීම්වල ඇද්ධ වැඩිවීම රු. 241,44,50,100 ක් විය. ආරම්භ කුරුණ නිය මුදල් හා ආපසු ගෙවන නිය පිළිබඳ විසින් පිරුණ සංඛ්‍යා සටහනෙහි දැක්වේ.

2 • 11 සංඛ්‍යා සටහනා

රාජ්‍ය දේශීය කො විධිපිළිවල - 1981 - ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ රුපියල් කොට්ඨාස දෙකානීම් වර්ග කිහිපි - 16% නය 1984

ආදයකවරු	'අ'	කාණ්ඩය	'ඇ'	කාණ්ඩය	'ඇ'	කාණ්ඩය	'ඉ'	කාණ්ඩය	එකතුව	ප්‍රතිශතය
1. අරධ-රාජ්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ආයතන :										
(අ) ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව	..	55.02	14.00	23.00	167.40	26.60	—	—	286.02	11.39
2. හාරකාර, සූහසාධක, විශාල යහ අරථසාධක අමුදල :										
(අ) සේවක අස්ථසාධක අමුදල ..	..	182.50	194.77	232.50	115.75	289.28	6.75	1,021.55	40.66	
(ආ) වෙනත් ..	..	1.00	1.02	—	40.00	10.43	2.60	55.05	2.19	
3. ඒකාබද්ධ ආයෝජන අමුදල ..	..	230.53	190.52	243.16	175.91	171.80	2.70	1,014.62	40.39	
4. ජාතික තීවාය නිදහ් අමුදල ..	..	.95	1.04	1.26	.94	1.88	.27	6.34	.25	
5. රක්ෂණ අමුදල :										
(අ) රක්ෂණ පෘථිවි ..	..	30.00	10.00	—	—	—	—	40.00	1.59	
(ආ) රක්ෂණ පමාගම ..	..	—	—	—	—	—	—	—	—	
6. දෙපාර්තමේන්තු යහ අනෙකුත් නීල අමුදල ..	..	—	—	—	—	—	—	—	—	
7. සමාජයන් යහ ආයතන ..	..	—	0.02	—	—	0.01	—	0.03	...	
8. වෙළෙඳ බැංකු ..	..	—	88.63	—	—	—	—	88.63	3.53	
9. මධ්‍යම ආණුව ..	..	—	—	0.08	—	—	—	0.08	...	
10. පුද්ගලයන් ..	..	—	—	...	—	—	—	...	—	
	එකතුව	..	500.00	500.00	500.00	500.00	500.00	12.32	2,512.32	100.00

2 · 12 සංඛ්‍යා සටහන

1981 වර්ෂය තුළ රුපියල් ණය ආපසු ගෙවීම

නය මූදල	මූදල (රු.)	ලේ. ආ. අ. මතින් ආපසු ගෙවීය පුනු නි. අ. අ. යෝගෝති වටිනාකම (රු.)	කල්පිතරන දිනය	ඉදිරියට ගෙනා ආපසු ගෙවන දිනය	නි. අ. අ. නි පවතින එහිය/ අතිරික්තය	(රු)
1. 3½% නය 76-81 ..	2,48,60,000	2,75,80,341.15	01.02.81	—	27,20,341.15†	
2. 4½% නය 81-85 ..	4,47,02,800	3,76,43,224.96	01.11.85	01.11.81	70,59,575.02*	
3. 4½% නය 81-85 “න් කාණ්ඩය ..	2,50,00,000	2,11,77,666.13	01.12.85	01.12.81	38,22,333.87*	
4. 9% ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාර වසුනු 1981-83 “න් කාණ්ඩය ..	33,07,600	33,56,350.64	01.12.83	01.12.81	48,750.64†	
එකතුව ..	9,78,70,400	8,97,57,582.90			27,69,091.79†	
					108,81,908.69*	

† නිදන් අරමුදලේ ගෙශය.

* කල්පිතරන නය මූදලට අදා නිදන් අරමුදලේ උගතාවය අතිරේක නිදන් අරමුදලින් පියවීම සඳහා

(ආ) නිදන් අරමුදල්

1981 මූදලේ වර්ෂය අවසාන වන විට රුපියල් නය බෙරුම් කිරීම සඳහා ස්ථාපනය කරනලද නිදන් අරමුදල් වල වටිනාකම රු. 634,01,50,618 ක් විය. මෙය වර්ෂය තුළ රු. 146,35,22,955 ක වැඩිවිමක් පෙන්වුම් කරයි.

මෙම වැඩිවිම පහත සඳහන් අත්දමට සැදී ඇතේ:

	රු.
(1) 1981 වර්ෂය තුළ නිදන් අරමුදල් දෙකක් දීමනා	.. 96,43,30,608
(2) ආයෝජන සඳහා වූ පොලිය	.. 59,98,31,839
එකතුව:	<u>156,41,62,447</u>

අඩු කළා :

	රු.
(1) 1981 වර්ෂය තුළ ආපසු ගෙවීම සඳහා දුපයෝගි කොට ගත් මූදල	9,78,70,400
(2) 1981 වර්ෂය තුළ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කරන ලද අතිරික්තය	27,69,092
1981 වර්ෂය තුළ ඇද්ධ වැඩිවිම	<u>10.06.39,492</u>
	<u>146 35 22,655</u>

(ඇ) පරිපාලන නය ගැනීම්

මහ බැංකුව මාරුගයෙන් රජයට ලබා දී ඇති නය මූදලේ දෙකක් රාජ්‍ය නය යටතේ කෙරෙන පරිපාලන නය ගැනීම් වශයෙන් වර්ගිකරණය කර ඇතේ. වර්ෂය අවසානය වන විට පරිපාලන නය ගැනීම් වෙනුවෙන් වූ සම්පූර්ණ රුපියල් වගකීම රු. 33,43,16,894 ක් විය.

(ඈ) හාජ්බාගාර බිල්පත්

රජයේ හාජ්බාගාර බිල්පත් අනුදන් සීමාව මෙම වර්ෂය තුළදී දෙවරක් ප්‍රතිශේෂීතය කරන ලදී. එක් එක් ප්‍රතිශේෂීතයෙන් පසුව අනුදන් සීමාව ප්‍රතිශේෂීතය කැරුණ දිනයද සහිතව පහතින් දක්වා ඇතේ.

ප්‍රතිශේෂීතය කරන ලද දිනය	වැඩිකරන ලද මූදල රුපියල් දා ලක්ෂ	නව උපරිම සීමාව රුපියල් දා ලක්ෂ
1981.07.08	3,000	13,000
1981.11.24	5,000	18,000

වර්ෂය අවසානය වන විට නීතිත් කර, නොබෝරා ඉතිරිව තිබූ හාජ්බාගාර බිල්පත්වල සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,920 ක් වූ අතර, මෙය වර්ෂය තුළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,120 ක වැඩිවිමක් පිළිනිශ්චි කරයි. බැංකු අංශය විසින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,773 ක හාජ්බාගාර බිල්පත් උපාලනු ඇතුළත් අතර, මේ සඳහා මහ බැංකුවේ දියය විම රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,761 ක් විය. 1981 වර්ෂය අවසානයේදී හාජ්බාගාර බිල්පත් අධිතිය පිළිබඳ වර්ගිකරණයක් 2.13 සංඛ්‍යා සහෙනෙහි දක්වා ඇත. හාජ්බාගාර බිල්පත් සඳහා වූ පොලී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියලු 13 වගයෙන් නොවෙනස්ව පැවතිණි.

2.13 සංඛ්‍යා සහෙන

හාජ්බාගාර බිල්පත් වල හිමිකම - 1980 සහ 1981

සිරසය	1980		ප්‍රතිඵලය රු. දශ ලක්ෂ
	ප්‍රමාණය රු. දශ ලක්ෂ	ප්‍රමාණය රු. දශ ලක්ෂ	
බැංකු අංශය			
1. මහ බැංකුව	..	9,604.5	98.9
2. වෛශේෂ බැංකු	..	8.0	0.1
		<u>9,612.5</u>	<u>99.0</u>
බැංකු නොවන අංශය			
1. නීති අරමුදල	..	—	—
2. අනෙකුත් අරමුදල	..	6.3	8.9
3. ඉතිරි කිරීම ආයතන	..	—	—
4. රෝෂණ යම්ගම්	..	4.0	2.7
5. අනිවායී ඉතිරි කිරීම අරමුදල	..	115.5	124.7
6. අනෙකුත්	..	0.2	0.2
		<u>126.0</u>	<u>136.5</u>
රජයේ නියෝගී ඇතාගතා			
1. ඩේ. අ. අ.	..	1.5	5.0
2. ප්‍රතික ඉතිරි කිරීම බැංකුව	..	—	—
3. ලංකා බැංකි වැළි සංස්ථාව	..	60.0	5.0
4. ජාතික සංවර්ධන බැංකුව	..	—	—
5. වයර සංස්ථාව	..	—	—
		<u>61.5</u>	<u>10.0</u>
මුළු එකතුව	..	<u>9,800.0</u>	<u>100.0</u>

(ඉ) බදු සංවිත සහතිකපත්

බදු සංවිත සහතිකපත් සම්බන්ධයෙන් වූ අනුදත් සිමාව මෙම වර්ෂය තුළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 750 වගයෙන් නොවෙනස්ව පැවතිණි. 1981 වර්ෂය අවසානය දක්වා නීතිත් කරන ලද බදු සංවිත සහතිකපත් වල එකතුව රු. 73,77,43,600 ක් විය. මෙම ප්‍රමාණයෙන් රු. 72,68,11,280 ක් වටිනා සහතිකපත් බදු ගෙවීම සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, නො පියවා ඇති ප්‍රමාණය රු. 1,09,32,320 ක් විය. 1980 වර්ෂය අවසානයට පැවති මට්ටම හා සයදා බැංකී මෙදී මෙය වර්ෂය තුළ රු. 15,93,007 ක අඩුවිමක් පිළිනිශ්චි කරයි.

(ඌ) මහ බැංකු අත්තිකාරම

මහ බැංකුව රජයට සැපයු තාවකාලික අත්තිකාරම ප්‍රමාණය වර්ෂය තුළදී රු. 9,12,00,000 කින් පහත වැඩා අතර, වර්ෂය අවසානයේදී නොබෝරා තිබූ මුළු වගකීම් ප්‍රමාණය රු. 122,80,00,000 ක් විය.

විදේශීය යො

1981 වර්ෂය අවසාන වන විට පරිපාලන ජ්‍යෙ හැරුණ විට අනෙකුත් නොපියවූ විදේශීය යොයිල මුළු එකතුව රු. 2917,21,56,925 ක් විය. මෙය වර්ෂය තුළ රු. 689,53,46,300 ක වැඩිවිමක් පිළිනිශ්චි කෙළේය. විදේශීය යොය මිදල රු. 923,27,57,856 ක ව්‍යාපෘති ජ්‍යෙ වලින්ද, රු. 1405,48,15,511 ක ද්‍රව්‍යාචාර ජ්‍යෙ වලින්ද, රු. 588,45,83,558 ක අනෙකුත් ජ්‍යෙ වලින්ද

සමන්විත විය. 1981 වර්ෂය තුළ විදේශීය ණය යටතේ වාර්තා වූ මූල්‍යයෙහිම රු. 548,66,93,337 ක් විය. රාජ්‍ය ගය යටතේ සේවා කරනු ලබන විදේශීය නිය වැඩි කොටසක් විවිධ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල්වලින් දක්වන ලද අතර, සැම මාසයකම අවසානයේදී තොගේරා ඇති විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ගෙෂයන්, විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ වෙනස්වීම් අනුව ප්‍රතිප්‍රමාණ කරනු ලැබේ. 1981 වර්ෂය තුළ කුරුන සියලුම විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ සාමෙරින සේෂුවන් ඇති වූ විදේශීය නිය වගකීම්වල ඉදිධ වෙනස, විදේශීය නිය වගකීම රු. 216,26,49,159 කින් වැඩිවිමිට සමන්විය. 1981 මුදල් වර්ෂය තුළදී විදේශීය නිය ගිවිසුම් විසි හතක් අත්සන් කරන ලදී. 1980 වර්ෂය තුළ ගිවිසුම් අත්සන් කරන ලද නමුදු විදේශීය නිය අවක් වෙනුවෙන් මුදල් ලබා ගැනීම ආරම්භ තොකරන ලදී.

පොලී ගෙවීම

1981 වර්ෂය තුළ රාජ්‍ය නිය උදෙසා ගෙවන ලද පොලීය රු. 371,58,28,099 ක් විය. මෙය 1980 වර්ෂයට වඩා රු. 151,58,78,497 ක වැඩිවිමක් පිළිබඳ කරයි. එක් එක් වර්ෂය යටතේ ගෙවන ලද පොලී පිළිබඳ විස්තර 2.14 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දී ඇත.

අරඹ රාජ්‍ය ආයතන මහින් නිය ගැනීම

(අ) ජාතික නිවාස නියකර

වර්ෂය තුළදී රු. 1,00,00,000 විටනා ජාතික නිවාස නියකර බෙරුම කරන ලදී. නිකුත් කරනු ලැබේ, 1981 වර්ෂය අවසානය වන විට ඉතිරිව නිවු නියකරවල විටනාකම රු. 6,60,00,000 ක් විය. මෙක් නියකර බෙරුම්කිරීම සඳහා පිළිවුවනු ලැබූ නිදන් අරමුදල් දළ වෙළඳ විටනාකම 1981 දෙසුම්බර මස අවසානය වන විට රු. 3,60,19,024 ක් විය.

(ආ) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරීය නියකර

1981 වර්ෂය තුළදී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරීයේ රුපියල් 43,26,60,000 ක් විටනා කමෙන් යුත් නියකර නිකුත් කරන ලදී. අවුරුදු 3 ක කාලයකින් කල් පිරින මෙම නියකර සඳහා වාර්ෂිකව සියලු පිළියට 16 ක පොලීයක් ගෙවනු ලැබේ.

(ඇ) රාජ්‍ය උකස් සහ ආයෝජන බැංකු නියකර

එකක් රුපියල් දළ ලක්ෂ 20 බැංකින් වූ රාජ්‍ය උකස් සහ ආයෝජන බැංකු නියකර නිකුත් තුනක් 1981 වර්ෂය තුළදී සිදු කෙරිණි. නිකුත් කරනු ලැබේ 1981 වර්ෂය අවසානය වන විට ගෙවීමට ඉතිරිව නිවු නියකරවල විටනාකම රුපියල් 11,72,50,000 ක් විය.

විනිමය පාලනය

ආතායන

1. නැ. වි. ස. හෝ මී. ර. ගැ. විටනාකම මත කුරෙන ආතායන සඳහා ගෙවීම පිළිස විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ පූර්ව අනුමැතියක් තොග්‍රැම් එහෙත් පහත සඳහන් කොන්දේසිවලට යටත්ව නියවර ලිපි ඇරඹීමට, බලයලත් වෙළඳුනට අවසර දී ඇත:—

(අ) ලංකා නැව සංස්ථාවට අයත් වන හෝ එම සංස්ථාව විසින් කුලියට ගත් නැවක හාංච් නැවිගත කිරීම.

(ආ) සීමාසහිත එයාර ලංකා සමාගමට අයත් ගුවන් යානයකින් හාංච් ගුවනින් ගෙන ඒම.

අපනායන

- 1981 මැයි 20 වැනි දින සිට ශ්‍රීයාන්තමක වන පරිදි, පහත සඳහන් විරුගලු රබර අපනායනය කිරීම සඳහා, ජාත්‍යන්තර වගයෙන් පිළිගෙන් සම්ක්ෂණ ආයතන යකින් හෝ ජාතික වෙළඳ මණ්ඩලයට අයත් සම්ක්ෂණ මණ්ඩලයක් මහින් හෝ නිකුත් කළ තන්ත්ව පාලන සහතිකයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු විය:—
- (අ) ආර. එස්. එස්. 4 වර්ගය
- (ආ) ආර. එස්. එස්. 5 වර්ගය
2. ලංකාවේ නිෂ්පාදිත ස්වර්ණාහරණ/මැණික් එකින වූ ස්වර්ණාහරණ, පනවා ඇති කොන්දේසිවලට යටත්ව අපනායනය කිරීම සඳහා වන අයදුම්පත් 1981 අගෝස්තු 24 වැනි දින සිට ඔවුනටම අනුමත කළ හැකි බව බලය ලන් වෙළඳ නට දැන්වන ලදී.

අන්වාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම ක්‍රමය

අන්වාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම ක්‍රමයේ දක්වට පවතින ව්‍යවස්ථා, පහත දැක්වෙන පරිදි සංශෝධනය කර ඇතුළු—

- (i) විදේශයන්හි සිටින ග්‍රී ලංකාකියාන්ටත්, විදේශයක සිට ග්‍රී ලංකාවට ආපසු පැමිණි පුද්ගලයන්ටත් එසේ පැමිණ දින 90 ක කාලයීමාවක් ඇතුළතදී අන්වාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම ඇරඹීමට දැන් පිළිවන.
- (ii) මෙකි ගිණුම හුවල් ගිණුම ලෙස පවත්වා ගෙන යා භාකිය. එහෙන් සියලුම හුවල් කරුවන් ඉහත (i) හි දක්වා ඇති කොන්දේසිවලට අනුකූල විය යුතුය.
- (iii) මෙම ගිණුම ඩිනුම අවස්ථාවකි වසා දැමීමට ගිණුම් නිමියාට පිළිවන. එසේ වුවද, ගිණුම් නිමියා ග්‍රී ලංකාවේ තීත්‍ය ව්‍යසයට පැමිණ වසර 10 ක කාලයීමාවක් ඉක්මිවීමට පෙර ගිණුම වසා දැමීය යුතුය.

න්වාසික ආගන්තුක ක්‍රමය

මහ කොළඹ ආර්ථික කොමිෂන විසින් අනුමත කරන ලද ව්‍යාපෘතිවල ආයෝජනය කිරීම සඳහා විදේශීය අරමුදල් ගෙන එමම මුදල් සහ ක්‍රම සම්පාදන ඇමතිතමා විසින් න්වාසික ආගන්තුකයනට අවසර ඇ ඇත.

ග්‍රී ලංකාවට ආනයනය කරනු ලබන භාණ්ඩ සඳහා නියෝජිත කොමිස්

“නිදහස් ආපසු යැවෙන” කොන්දේසි මත ගෙන එන භාණ්ඩ හැර ග්‍රී ලංකාවට ආනයනය කරනු ලබන සියලුම භාණ්ඩ සඳහා 1981.02.01 වැනි දින සිට, සියයට 2 1/2 ක නියෝජිත කොමිස් මුදලක් ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුයැයි නැව් නියෝජිතයනට දන්වන ලදී.

“ප්‍රතිනැශ්වරත කළ නැව් බඩු ඇසුරුම්” සඳහා නියෝජිත කොමිස්

ප්‍රතිනැශ්වරත කළ නැව් බඩු ඇසුරුම් ගොඩිලුම සහ පැවැවීම සඳහා පහත සඳහන් පරිදි නියෝජිත කොමිස් මුදල් ලබා ගැනීමට කටයුතු සලසා ගත යුතුයැයි නැව් නියෝජිතයනට දන්වන ඇතුළු ඇත :—

- (අ) ප්‍රතිනැශ්වරත කළ නැව් බඩු ඇසුරුමක් සඳහා එක්සත් ජනපද ඩොලර 15 ක මුදලක් භෝ එක් ඇසුරුමෙහි මුළු ගැල් කුලියෙන් සියයට එකක් යන දෙකින් වැඩි මුදල.
- (ආ) ප්‍රතිනැශ්වරත කළ හිස් නැව් බඩු ඇසුරුමක් සඳහා එක්සත් ජනපද ඩොලර 5 ක අවම මුදලක්.

විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් මාරු කිරීම

ග්‍රී ලංකාවේ පුද්ගලයන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන, එක්සත් ජනපද ඩොලර 500 ක් හෝ රීට සමාන වෙනත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රමාණයක විවිධ මාත්‍රා ප්‍රේෂණ, සංචාරක වෙක්සත් සහ වෙනත් වර්ගවල විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් නොරුවු, එක් විදේශ විනිමය ලබාගත් කාර්ය සහ ලබන ආකාරය පිළිබඳ තොරතුරු ආදායකගෙන් තොවීමසාම මෙරට ව්‍යවහාර මුදලට මාරු කිරීමට බලයලත් වෙළුනට අවසර ඇ ඇත.

සේවක අරථසාධක අරමුදල

ග්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මන්ධිලය, සේවක අරථසාධක අරමුදල් දෙපාර්තමේන්තුව මහින්, 1958 අංක 15 දුරන සේවක අරථසාධක අරමුදල් පනත් යටතේ, ගෙවනු ලබන සියලුම මුදල්, එනම්, දෙයක දීමනා, අධිභාර මුදල් හා අමුදලේ මුදල් ආයෝජනය කිරීමෙන් ලැබෙන ආදායම එකතු කිරීම සහ පනත් 5 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාර මෙම මුදල් සම්බන්ධයෙන් අනෙකුත් කායනීයන් ඉටු කිරීම ද තොකවිවා කරගෙන ගියේය. 1981 වර්ෂය තුළ එහි මෙහෙයුම් කටයුතු පිළිබඳ සංක්ෂීප්ත සටහනක් පහත දක්වා ඇත.

දෙයක මුදල

1981 වර්ෂය තුළ අරමුදලට ලැබූණු දෙයක දීමනා ප්‍රමාණය රුපියල් දෙ ලක්ෂ 895.7 ක් වූ අතර, 1980 වර්ෂයේ එය රුපියල් දෙ ලක්ෂ 741.0 ක් විය. මෙය කළින් වර්ෂයේ ලැබූ දෙයක දීමනා ප්‍රමාණයට වඩා රුපියල් දෙ ලක්ෂ 154.7 ක හෙවත් සියයට 20.9 ක වැඩි විමත්.

2 · 14 සංඩ්සා සටහන
රාජ්‍ය ණය මත පොලී ගෙවීම්

රුපියල්

ණය වර්ගය	1977	1978	1979	1980	1981
අ. දේශීය අය :					
1. රුපියල් අය ..	68,96,39,915	83,99,29,008	102,86,78,106	133,02,88,692	169,42,38,933
2. පරිපාලන අය ගැනීම්	3,17,47,277	3,98,89,369	2,75,52,069	1,53,44,501	29,30,074
3. හාංචිබාගාර ඩීප්පන්	8,88,47,415	17,39,19,871	22,00,50,000	44,12,82,750	130,55,25,000
4. බදු සංචිත සහතිකපන් ..	10,22,824	9,85,391	6,53,073	5,04,876	2,38,010
දප එකතුව	81,12,57,431	105,47,24,639	127,69,33,248	178,74,20,819	300,29,32,017
ආ. විදේශීය අය :					
1. විදේශීය අය ගැනීම ..	13,62,07,376	28,50,31,967	35,66,80,312	41,25,28,783	71,28,96,082
අ සහ ආ මූල එකතුව	94,74,64,807	133,97,56,606	163,36,13,560	219,99,49,602	371,58,28,099
විදේශීය අය මත විවිධ ගෙවීම	..	5,46,22,469	—	—	—

1. හාංචිබාගාර විසින් සේවා කරන ලද නාවකාලික රුපියල් අය ගැනීම හා කෙටි කාලීන විදේශීය අය සඳහා කරනු ලබන පොලී ගෙවීම හැර.
2. මෙය එ.එල්. 556 දරන කේ. එස්. ඩිලිව අය ඉරාන අය නියෝගනය කරයි. 1980 අවසානයේදී ඉරාන අය සම්පූර්ණයෙන් ගෙවා නිම කරන ලදී.

1980 වර්ෂයේදී සේවක අරථසාධක අරමුදලට ගෙවිය යුතු වූ අවම දෙක දීමනා අනුපාති කය සේවකයාගේ දෙක දීමනා වශයෙන් සේවකයාගේ මුළු ඉපැයිම් වලින් සියයට 6 ක් සහ සේවකයාගේ දෙක දීමනා වශයෙන් සේවකයාගේ මුළු ඉපැයිම් වලින් සියයට 9 ක් අවම වශයෙන් සේවකයාගේ මුළු ඉපැයිම් වලින් සියයට 15 ක් විය. 1981 වර්ෂයේදී අවම දෙක දීමනා සේවකයාගේ මුළු ඉපැයිම් වලින් සියයට 8 ක් හා සේවකයාගේ මුළු ඉපැයිම් වලින් සියයට 12 ක් වශයෙන් සේවකයාගේ මුළු ඉපැයිම් වලින් සියයට 20 ක් වන ලෙස වැඩි කරන ලදී. දෙක දීමනා ප්‍රමාණයෙහි සියයට 33 1/3 ක වැඩිවිමක් පිළිබඳ වන පරිදි, දෙක දීමනා අනුපාතිකය සියයට 15 සිට සියයට 20 දක්වා වැඩි කිරීමෙන්, 1981 වර්ෂයේ මුළු දෙක දීමනා ප්‍රමාණයෙහිද සැලකිය යුතු වැඩිවිමක් වෙතැයි අභේක්ෂණ කරන ලදී.

1980 සහ 1981 වර්ෂවල ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා ලැබුණු දෙක දීමනා පිළිබඳ සංඛ්‍යාත්මක විස්තරයක් පහත සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත. 1980 වර්ෂය සමඟ සහලන කළ, දෙක දීමනා වැඩිවිම් ප්‍රතිශතය සියයට 40.6 ක් වූ 1981 අංශ්ලේ මාසයේ හැර 1981 පෙබරුවා මෙම සහ ප්‍රති අතර වූ අනෙක් මාසවල දෙක දීමනා වැඩිවිම් ප්‍රතිශතය සියයට 33 1/2 ව අඩු බව මෙම සහනින් පෙන්නේ. එහෙත් 1981 වර්ෂයේ අනෙක්තු සිට මික්නේබර් දක්වා ලැබුණු දෙක දීමනා, 1980 වර්ෂයේ අදාළ මට්ටමට වඩා අවම වශයෙන් සියයට 30 කින් වැඩිවි ඇත. 1981 නොවැම්බර් සහ දෙසැම්බර් කාලය තුළ ලැබුණු දෙක දීමනා යින් පුළු වශයෙන් අඩුවි ඇත.

2.15 සංඛ්‍යා සටහන

මාසිකව ලැබුණු දෙක දීමනා පිළිබඳ සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රකාශයන් (අධිගාර ඇතුළුව)

මාසය	1980 (රුපියල්වලින්)	1981 (රුපියල්වලින්)	වර්ධක ප්‍රතිශතය
ජනවාරි ..	.. 5,99,19,005	8,88,61,606	48.30
පෙබරවාරි ..	.. 6,40,82,536	7,18,64,998	12.14
මාරුත ..	.. 5,96,70,071	7,24,91,149	21.48
අංශ්ලේ ..	.. 5,26,83,439	7,40,75,267	40.60
මැයි ..	.. 6,40,26,454	6,71,02,044	4.80
ඡූනි ..	.. 6,35,75,370	7,37,25,633	15.96
ජූලි ..	.. 6,79,96,088	7,34,69,813	8.05
අග්‍රෝධිනි ..	.. 6,04,00,233	8,32,04,251	37.75
සැප්තැම්බර් ..	.. 6,15,44,179	8,03,45,928	30.54
ඔක්තෝබර් ..	.. 6,25,43,157	8,16,27,273	30.51
නොවැම්බර් ..	.. 6,17,00, 43	7,59,18,187	23.04
දෙසැම්බර් ..	.. 7,29,82,042	8,03,85,316	10.14

සාමාජිකයින්ගේ ගේෂ

1981 අවසානයේදී සාමාජිකයින්ගේ ගේෂයන් රුපියල් දළ ලක්ෂ 5,596.6 ක්ව පැවැති අතර, එය 1980 වර්ෂයට වඩා රුපියල් දළ ලක්ෂ 976.2 ක තැන්තෙන් සියයට 21.1 ක වැඩි විමති.

ආයෝජන

සාමාජිකයින් වන වර්ෂය තුළදී අරමුදල විසින්, රජයේ පුරක්ම්පත්වල සහ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිකුත් කරන ලද තෝකරවල රුපියල් දළ ලක්ෂ 1,124.0 ක මුදලක් ආයෝජනය කරන ලදී. 1980 වර්ෂයේදී ආයෝජනය කළ මුදල රුපියල් දළ ලක්ෂ 1,022.5 ක් විය. මෙය 1980 මට්ටමට වඩා රුපියල් දළ ලක්ෂ 101.5 ක හෙවත් සියයට 9.9 ක වැඩිවිමකි. 1981 අවසානයේදී සේවක අරථසාධක අරමුදල සතු මුළු ආයෝජනය රුපියල් කේටි 590 ක්ව පැවතිණි.

සේවක අරථසාධක අරමුදලේ මුදල් ආයෝජනය සාධක කිහිපයක් මත රඳා පවතී. මාස්පතා ලැබෙන දෙක දීමනා ප්‍රමාණය මෙහිලා ප්‍රධාන වෙති. මාසික දෙක දීමනා පරිමාණය රඳා පවත්නේ සේවකයන් ගණනා, වෙනත් අනුපාතික, සේවකයා හා සේවකයා විසින් ගෙවනු ලබන දෙක දීමනා ප්‍රතිශතය සහ කම්කරු කොමිසාරිස් විසින් සේවක අරථසාධක අරමුදල් පනතෙන් වැඩිවිධානයන්, ත්‍රියාත්මක කරනු ලබන ආකාරය අනුවය. කිහිපයෙන් නිශ්චිත කාල සීමාවන් තුළ ශ්‍රී ලංකා රජයේ පුරක්ම්පත්වල ආයෝජනය කිරීමට සේවක අරථසාධක අරමුදල්

දෙපාර්තමේන්තුවට හැකිවනුයේ, ලැබුණු දෙක මුදල් ප්‍රමාණය, ඉකුත් ආයෝජනවල කළේ රුණු අය ලැබීම් සහ ආයෝජන ආදයම් විලින් සාමාජිකයනට ගෙවන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිලාභ ප්‍රමාණය සහ අරමුදල් පරිපාලන වියදීම් අඩු කළ විට ඉතිච්චිවන මුදල් ප්‍රමාණයයයි.

ආයෝජන ආදයම

1981 වර්ෂයේදී අරමුදල් ආයෝජන ආදයම රුපියල් දා ලක්ෂ 486.2 ක් වූ අතර, 1980 වර්ෂයේ එය රුපියල් දා ලක්ෂ 351.6 ක් විය. කළින් වර්ෂයේ වැඩිවීම් වූ රුපියල් දා ලක්ෂ 82.8 හේවත් සියයට 30.8 හා සයදනා කළ මෙය රුපියල් දා ලක්ෂ 134.6 ක් හේවත් සියයට 38.2 ක වැඩිවීමකි. මෙම වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වුයේ අරමුදල වෙත ලැබුණු දෙක දීමනා පරිමාව වැඩිවීම සහ කළින් කරන ලද ආයෝජන විලින් ඉපැයු ආදයම් ප්‍රති - ආයෝජනය කිරීමය. තවද රුපියල් නය සඳහා ඉහළ පොලී අනුපාතිකයන් ලැබීමද එයට හේතු විය.

ප්‍රතිලාභ ගෙවීම්

1981 වර්ෂයේ සාමාජිකයනට, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ප්‍රතිලාභ වශයෙන් ආපසු ගෙවන ලද මුදල රුපියල් දා ලක්ෂ 300.4 ක් විය. 1980 දී එය රුපියල් දා ලක්ෂ 205.4 ක් විය. 1980 වර්ෂය සහ සයදනා විට මෙය, රුපියල් දා ලක්ෂ 95.0 ක හේවත් සියයට 46.3 ක වැඩි වීමක් පෙන්වුම් කරයි. 1981 වර්ෂයේදී ගෙවූ ප්‍රතිලාභ ආයදුම්පත් සංඛ්‍යාව 61,969 ක් වූ අතර, 1980 වර්ෂයේදී එය 50,968 ක් විය. පෙරලා සියරට ගිය ඉන්දියානු සම්භවය ඇති ප්‍රදේශලයන්ගේ ආයදුම් 24,630 ක් ද ඊට ඇතුළත් විය.

පෙරලා සියරට යන ඉන්දියානු සම්භවය ඇති ප්‍රදේශලයනට සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ප්‍රතිලාභ ස්වේච්ඡා පදනමන් මත ආපසු ගෙවීම සඳහා මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1976 දී නව ත්‍රියා මාර්ගයක් භාෂ්‍යවා දෙන ලදී. මේ යටතේ, තැපැල් පැවරුම් මතින් ඉන්දියාවට අරමුදල් යැවීම සඳහා පමණක් මුදල් කරන හැකි ආකාරයෙන්, බිඛුන්ගේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ප්‍රතිලාභ, වෙක්ස්පත් මතින් ගෙවනු ලැබේ. මෙම පිළිවෙත යටතේ පෙරලා සියරට යන්නන්හා බිඛුන්ගේ සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල් ප්‍රතිලාභ හැකි කෙටිම කාලීමාවක් තුළේ ගෙවනු ලබන බවට සහනික කෙරේ.

1980—1981 කාල්විණ්දය තුළ දී සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ආපසු ගෙවූ ප්‍රතිලාභ ආයදුම් පත් සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු පරිදි වැඩිහිටි ඇති බව පෙනී යයි. එසේම ගෙවනු ලබූ මුදල් ප්‍රමාණය ද යැලුකිය යුතු පරිදි වැඩිහිටි ඇතු. ප්‍රතිලාභ ආපසු ගෙවීම් ප්‍රමාණය වැඩි විමේ උපනාමියට, පෙරලා සිය රට යන ඉන්දියානු සම්භවය ඇති ප්‍රදේශලයන්ගේ ලැබුන ආයදුම්පත් සංඛ්‍යාව වැඩිවීමත්, එක් එක් ප්‍රදේශලය ලැබූ ප්‍රතිලාභ ප්‍රමාණය වැඩිවීමත් හේතුවන් නව ඇතු.

සාමාජිකයින්ගේ ගේෂ සඳහා පොලීය

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල විසින්, සුම වර්ෂයකම අවසානයේදී ඇති සාමාජික ගේෂයන් මත පොලියක්, අරමුදල් ආයෝජන ආදයම්පත් ගෙවිය යුතු වේ. 1980 වර්ෂයේ සාමාජික ගේෂය සඳහා ගෙවිය යුතු වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය සියයට 8 ක් වූ අතර, 1981 වර්ෂයේදී එය සියයට 8.5 දක්වා වැඩි කැරීණි.

වර්ෂය අවසානයේදී සාමාජිකයින්ගේ බැරට ඇති ගේෂයන් මත පොලීය ගෙවනු ලබන අතර, එට පසුව එක්වන මූල්‍ය මුදලටම පොලීය එකතු වේ. එසේම වර්ෂය අවසානයේ සාමාජික යාගේ බැරට පවතින ගේෂය මත ගේෂයන් වර්තන වර්ෂයේ දෙක දීමනා නියෝජනය කෙරෙන කිසියම් කොටසක් සාමාජිකයාගේ බැරට ලැබුණු දිනය කේත්තක වූව ද මූල්‍ය අවරුද්ද කටම පොලීය ගෙවනු ලැබේ. උදාරණයක් වශයෙන්, ජනවාරි මාසයේ ලැබුණු දෙක දීමනා වලට ගෙවනු ලැබූ පරිදිම එම වර්ෂයේ දෙසුම්බර් මාසයේ දී ලැබෙන දෙක මුදල් වෙනුවෙන් ද, සම්පූර්ණ වර්ෂය සඳහාම පොලීය ගෙවනු ලැබේ. එබැවින් ත්‍රියාන්මක වන පොලී අනුපාතිකය සියයට 8.5 කට වඩා එක්නරා ප්‍රමාණයකින් වැඩි වේ.

දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිපාලනය

(අ) සමාලෝචනයක භාජනය වන වර්ෂය තුළ දී, අත්හද බැලීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් වශයෙන් නම් සහ සාමාජික අකෘතියක් ප්‍රතිච්චිත ප්‍රමාණය මුදුන් 'සි' වාර්තා භාෂ්‍යවා දදනු ලැබේය. ඒ අනුව, හමුවන්නාව, මාතර, ගාල්ල, තුවරත්ලිය, මාතලේ, ත්‍රිකුණාමලය, පොලාන්නරුව, මන්නාරම, ව්‍යුතියාව, අනුරාධපුරය, යාපනය, ම්‍යිකලුපුව්, හලාවත ප්‍රත්තලම්, මහනුවර, ගොඩා සහ අම්පාරේ යන දිස්ත්‍රික්ක මෙම යෝජනා ක්‍රමය යටතට ගෙන ඇති අතර, ලහදීම එය ඉතිරි දිස්ත්‍රික්ක තුළ ද ව්‍යාප්ත කැරෙනු ඇතු.

- (ආ) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ප්‍රතිලාභ ගෙවීම ඉක්මන් කරනු සඳහා පිළිවෙතක් සකස් කරනු ලැබ ඒ අනුව ත්‍රියාකිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
- (ඇ) ප්‍රතිලාභ ගෙවීමේදී කිසියම් වැඩිපුර ගෙවීමක් මග හැරවීම සඳහා පරිපාලනමය පිළිවෙත යොදවා ඇත.
- (ඈ) සමාලෝචනයට හාජනය වූ වර්ෂයේදී, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ප්‍රතිලාභ, නිමිකම පාන අයගේ ඉතිරි කිරීම හෝ ජාගම ගිණුම්වලට කෙළින්ම බැර කිරීමේ නව පිළිවෙතක වැඩ කෙටපුතු, කම්කරු තොකාමසාරිස්ගේ ද අනුමැතිය ඇතිව අවසන් කිරීමට සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දෙපාර්තමේන්තුවට හැකිවිය. මෙම පිළිවෙත ස්ථෙවිජා පදනාමක් මත දැන් ත්‍රියාත්මක වේ.
- (ඉ) ප්‍රධාන ලිපිගොනු, වාර්ශික ප්‍රකාශන ලැයිස්තුගත කිරීම සහ කේවුල සේවායනන ලෙපරයන් පූක්ෂාම සේයා පටි ගත කිරීම කළයුතු යයි කළමනාකාරීන්ට විගණන අධ්‍යක්ෂ ගෙන් ඉල්ලා සිටින ලදී.
- (ඊ) කම්කරු තොකාමසාරිස්ගේ ඉල්ලීම පරිදි ගම්පහ, අම්පාර සහ මුලතිවි යනුවෙන් සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් නව කළාප තුනක් පිහිටුවීමට පියවර ගෙන්නා ලදී.
- අරමුදල් මෙහෙයුම පිළිබඳව දැනට ඇති දැන්තයන් මත යැකුපුතු සංස්දානාත්මක ප්‍රකාශක පහත දක්වා ඇත.

2 . 16 සංඛ්‍යා සටහන

සේ.අ.අ. සංඛ්‍යා – 1980-1981

	1980	1981
(1) පැමිණු දෙක දීමනා (රු.පි.)	.. 74,1,0,32,542*	89,5,6,77,610*
(2) ආයෝජන (රු.පි.)	.. 1,02,2,5,00,194**	1,12,3,9,71,335**
(3) ආයෝජන වලින් දැන ආයම (රු.පි.)	.. 35,1,6,08,138	43,6,1,82,828
(4) ප්‍රතිලාභ ආපසු ගෙවීම (රු.පි.)	.. 20,5,3,55,353	30,0,3,58,747
(5) ආපසු ගෙවුම සංඛ්‍යාව	.. 50,968	61,969
(6) පොලී අනුපාතිකය (%)	.. 8.0	8.5
(7) සාම්බික ගෙවය සඳහා පොලී (රු.පි.)	.. 39,2,7,28,706	53,1,6,72,296

* අඩුවැඩි දෙක මුදල් ගිණුමට බැරකළ දෙක මුදල් හැර

** කළුපිටි අය ලැබීම රැඟයේ පුරුණුපන්වල ප්‍රති – ආයෝජනයන් ඇතුළත.

ආයතන කටයුතු

කායනී මණ්ඩලය බෙදවා ගැනීම, උසස් කිරීම, කායනීය අශ්‍යායීම පිළිබඳ සියලු කටයුතු විනයානුකූල කටයුතු සහ කායනී මණ්ඩලයට අදාළ කටයුතු වල ආයතන දෙපාර්තමේන්තුව තවදුරටත් නිරත වූයේය.

සේවයට බෙදවා ගැනීම

වර්ෂය තුළ පහත දැක්වෙන අභ්‍යන්තර තනතුරුවලට සේවකයන් බෙදවා ගෙන්නා ලදී:

(i) ආරක්ෂක සේවා පාලක — මාණ්ඩලික පාතිය 3 වැනි ගෞණිය.
(ආරක්ෂක සේවය හාරව සිටිමට)

(ii) ලිපි සම්පාදක — අරධකාලීන ගොන්තුන් පදනාමක් මත

දත්ත සැකසුම්

1981.12.01 වැනි දින දත්ත සැකසුම් අංශය බැංකුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක තන්ත්වයට උසස් කරන ලදී. දත්ත සැකසුම් දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රම හා වැඩ සටහන් අංශය හා ත්‍රියා කිරීම අංශය වශයෙන් අභ්‍යන්තර ව සංවිධානය කර ඇත.

1981 වර්ෂයේදී මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය කිපයක පරිගණක කටයුතු මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරන ලදී. මේවා ප්‍රධාන වගයෙන් මෙසේය:

- (අ) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ගණන් තැබීමේ ක්‍රමය,
- (ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ ගිණුම් ගෝජනයන්,
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකාවට ලැබෙන පොදුගලික විවිධ ආමුන් ප්‍රේෂණ ලැයිස්තුගත කිරීම,
- (ඇ) රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුවේ දේශීය හා විදේශීය අය,
- (ඉ) බැංකු කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ කොට්ඨාස හා දිගු කාලීන අය,
- (ඊ) ආනයන ක්‍රමය සඳහා උපදෙස් දීම්,
- (උ) සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත රස්කිරීමේ සමික්ෂණය,
- (ඌ) සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරන ලද පාරිභෝගික මුදල් සමික්ෂණය,
- (ඊ) සංඛ්‍යාන හා ආර්ථික පැයැම්පත දෙපාර්තමේන්තු විසින් කළීන් කළට කරන ලද සංඛ්‍යාලේඛන සමික්ෂණ,
- (උ) මහ බැංකුවේ වැටුප් ලේඛනය හා විශ්‍රාම පත්‍රලාභ.

මෙට අමතරව දෙපාර්තමේන්තුවේ වැඩ සඳහන් සම්පාදක සේවය හා පරිගණක කාලය ඡාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවට, පුද්ගලයින් ලියා පදිංචි කිරීමේ කොමසාරස්ට හා ලංකාජ්‍යුවේ දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවට සපයන ලදී.

1981 වර්ෂයේදී මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ගිණුම් ගාබාවේ වැඩ සඳහන් සම්පාදක සේවය හා පරිගණක කාලය මාර්ගයන් කිරීම සැළපුම් කිරීමට හා ත්‍රියාන්තක කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුව හාර ගන්නේය. මෙම වැඩ පිළිවෙළ මහින් දෙනිනික වාර්තා වර්ග 12 ක් නිකුත් කුරෙන පරිදේදන් එය සැළපුම් කර ඇත.

පරිග්‍රිය

පරිග්‍රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලික කටයුත්ත වනුයේ මහ බැංකු නිලධාරීන්ට සිය රාජකාරී කටයුතු ඉටු කිරීමට ප්‍රසාදන් පරිසරයක් සැළපීම හා එය පවත්වාගෙන යාමක්ය. මෙම අරමුණ ඉටුකිරීමෙහි ලා විශේෂ වගයෙන්, ජලය සැපයීම, වායු සමිකරණය පවත්වාගෙන යුත්, විදුලි සේවාන පවත්වාගෙන යුත්, හැඳිය විදුලි බලය සැපයීම, පවත්තු කිරීම, බැංකු පරිග්‍රය අභ්‍යන්තරීයා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම, ලි බුඩු හා සවිකිරීම අභ්‍යන්තරීයා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම වැනි සිය සේවාවන් දෙපාර්තමේන්තුව මහින් නොකළවා පවත්වාගෙන යන ලදී. මේ කායුදාව අමතරව 1981 වර්ෂයේදී දෙපාර්තමේන්තුව පහත දක්වෙන ව්‍යාපාතිවල කටයුතු කිරීමෙහි දිනින් විය.

- (i) මාතර ප්‍රාදේශීය කායනීලය,
- (ii) අනුරාධපුර ප්‍රාදේශීය කායනීලය,
- (iii) ග්‍රාමීය බැංකු හා මාන්දුඩිලික අභ්‍යන්තරීය විද්‍යාලය,
- (iv) නව මහ බැංකු ගොඩනැගිලි ව්‍යාපාතිය,
- (v) බැංකුවේ අතිරේක බීම් ඉඩකඩ සොයා දීම්, සහ
- (vi) බැංකුවේ ව්‍යාපාතිවල සංඛ්‍යාලේ සැළපීම හා ඒවා නඩත්තු කිරීම.

ප්‍රවාන්ති

ප්‍රවාන්ති දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවන ලද්දේ 1980 අගෝස්තු මාසයේදීය. එහි කායනීයන් වනුයේ:

- (i) කාර්යක්ෂම ප්‍රස්ථකාල සේවක් ත්‍රියාන්තක කිරීම හා පවත්වාගෙන යාම, එමහින් විවිධ ප්‍රකාශන, සහරා හා ප්‍රවාන්ති පැවත්වා නොරා උප්පටා ගෙන ඒවා බැංකු නිලධාරීන් හා අනෙකුන් අවශ්‍ය කරන අයවලුන් අතර සංසරණය කරනු ලැබීම,
- (ii) බැංකු ප්‍රකාශන විකිණීම හා ඒවා බෙදාහැරීම හාරව ත්‍රියා කිරීම,
- (iii) ප්‍රවාන්ති පත්‍රවලට හා ගුවන් විදුලියට සහ මහජනතාවට තොරතුරු සැපයීම හාරව සිටීම; එසේම මහ බැංකුව විසින් කළීන් කළට පවත්වන්නාවූ සම්මේලන, සාකච්ඡා සමුළු, වැඩමුළු ආදිය සඳහා කටයුතු සුදුනම් කිරීම.

සමාලෝචනයට හාර්තය වන්නාවූ වර්ෂයේදී මහ බැංකුව විසින් හාර්තත් වැඩි පිළිබඳව ප්‍රවාරක කටයුතු කිරීමද, ප්‍රවත්පත් සම්මෙලන පැවත්වීම හා ප්‍රවත්පත්වලට හා මෙහෙරායට දත්ත හා වෙනත් තොරතුරු සැපයීමද, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරන ලදී. මහ බැංකුවේ අනුග්‍රහය ඇතිව අන්තර ජාතික සම්මෙලන දෙකක් 1981 වර්ෂයේදී පවත්වන ලදී. ඒවා නම් 1981 තනවාරි මාසයේදී පැවත්වූ අන්තරිඛ ආසියානු අධිපතිවරුන්ගේ 16 වැනි සම්මෙලනය හා 1981 මාර්තු මාසයේදී පැවත්වූ ආසියානු නිෂ්කාශණ සංගමයේ 9 වැනි මණ්ඩල රස්වීමත්ය. දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අවශ්‍ය සියලුම කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කරන ලදී. වර්ෂය තුළදී කොළඹින් බැංකුර වූ සාකච්ඡා සමුළුවක්ද දෙපාර්තමේන්තුව සාකච්ඡා සමුළුව විය. මෙම මහ බැංකුව විසින් පවත්වන ලද ඒ ආකාරයේ පළමුවැනි සාකච්ඡා සමුළුව විය. මෙම සාකච්ඡා සමුළුව මොනරාගල පැවත්වූ අතර එහි පරමාර්ථය වූයේ බැංකු කරුවන් හා ස්වයං කෘෂිකරුම හා කර්මාන්තා ව්‍යුහයන් ආරම්භ කිරීමට බැංකුවල උපකාරය අවශ්‍ය වන්නාවූ පුද්ගල ඩින් අතර වඩාත් සම්පූර්ණයෙන් ඇති කිරීමයි.

මාසික ප්‍රවත්ති සම්ක්ෂණයක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, එය ප්‍රයෝගන වනු ඇතැයි අදහස් කළාවූ පුද්ගලයින් වන, නීති සම්පාදකයින්, පොෂ්ගලික ආශායේ විධායක නිලධාරීන්, රජමේ නිලධාරීන් හා ආර්ථික කටයුතු කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වන්නාවූ ශිෂ්‍යයින් අතර බෙහෙවින් ජනපිටිය වූයේය. ණය පහසුකම් ප්‍රවත්ති විවරණිකාවද තවත් ප්‍රකාශනයෙකි. මෙම ප්‍රකාශන යේ පළමුවැන්න කෘෂිකරුමය සඳහා ඇති අය පහසුකම් විස්තර කළේය.

ලේකම් දෙපාර්තමේන්තුව

වර්ෂය තුළදී ලේකම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මහ බැංකු අන්පොත සඳහා සංග්‍රහ ක්‍රියාකාරක් ඉදිරිපත් කළ අතර, ඒවා මූදල් මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලදී. සේවකයනට විශාල යහපතක් සැලසෙන පරදී අර්ථසාධක අරමුදලට කැරුණ සංග්‍රහක්ද මේ අතර විය. බැංකුවේ සියලුම නීති කටයුතු පිළිබඳව ක්‍රියා කරන ලේකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නීති අංශය, මෙම වර්ෂය තුළදී, වෙනත් කරුණු අතර, පොදු බැංකු කටයුතු හා හාරකාර ව්‍යාපාර පනත කෙටුවුපත් කිරීමේ කාර්යයන්හිදී නීතුක්ති විය. වෙළඳද බැංකු සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම, වෙළඳද බැංකුවල ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා ආයිය පිළිබඳ විධායිකා මෙම පනතනී අඩුග වේ. වෙළඳද බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ බොහෝ අංශයන් ඒකාබද්ධ කිරීමේ අරමුණුන් කෙටුවුපත් කරනු ලබන මෙම නීතිය කරණ කොට ගෙන බැංකු පදනම්තියේ කාර්යාලයන් කාර්යක්ෂම අන්දමින් හා එලදී අන්දමින් ඉවු කිරීමට හැකිවනු ඇතේ. 1980 අංක 46 දරණ සේවක හාරකාර අරමුදල් පනතන් විධායිකා වලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම සඳහාද අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලදී. මේ අනුව 1981 මාර්තු මස සිය හිත තුළාන්ත්මක වන අන්දම්ට මහ බැංකුව විසින් සුදුසුකම් ඇති සියලුම සේවකයින් වෙනුවෙන් දළ වැටුපින් සියලුම සේවක හාරකාර අරමුදලට දෙන එවැනියෙන් අංශය කරන ලදී.

කළමනාකාරීත්ව විගණන

අභ්‍යන්තර විගණන හා කළමනාකාරීත්ව සේවා අංශයන්ගෙන් සමන්විත කළමනාකාරීත්ව විගණන දෙපාර්තමේන්තුව, බැංකුවේ දෙපාර්තමේන්තුවල ගිණුම් කටයුතු විගණනය කළ අතර, ඒවා කටයුතු දියුණු කිරීම, ක්‍රියාමාර්ග සහ වැඩි පිළිබඳවල් හැඩැයිවීම්, බැංකුවේ දෙපාර්තමේන්තුවල කාර්ය මණ්ඩල අවශ්‍යතා පිළිබඳව සමාලෝචනය කිරීම ආදි කටයුතු පිළිබඳව අධිපති විසින් දෙන ලද නියෝග අනුව, සංවිධාන සහ ක්‍රම අධ්‍යාපනයක්ද බාර ගන්නා ලදී.

මාතර ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රථම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය 1981 මාර්තු 29 වන දින මාතරදී ගරු මූදල් හා ක්‍රම සම්පාදන ඇමති තුමා විසින් උත්සවාකාරයෙන් විවෘත කරන ලදී.

ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ බල ප්‍රාදේශීයට මාතර, හම්බන්තොට හා මොනරාගල යන පරිපාලන දිස්ත්‍රික්ක ඇතුළත් වේ.

මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ තරුණ තරුණීයන් 500 ක් සඳහා වූ ස්වයං රකියා යෝජනා තුමය හා ගම් නහා සිටුවීමේ යෝජනා තුමය ක්‍රියාත්මක කිරීම, ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයයේ කටයුතු ආරම්භ කිරීම් සමගම කාර්යාලයට පැවරුණ ප්‍රධානතම කාර්යයන් විය. ස්වයං රකියා යෝජනා තුමය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සර්ව ජන ජන්දේයේ ස්වර්ණ ජයන්තිය සැමරීම් වස් මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සකස් කරන ලද්දකි. ගම් නහා සිටුවීමේ යෝජනා තුමය වනාහි මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ නොදියුණු ගම් තොරා එවායේ සංවර්ධන කටයුතු කෙරෙහි රාජ්‍ය වාණිජ බැංකා (ලංකා බැංකුව හා මහජන බැංකුව) යොමු කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පිළියෙළ කරන ලද යෝජනා තුමය දැනට මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ රදම් පොල හා උඩ අපරාක්ක යන ගම්මාන දෙකෙහි අන්හද බැලීමේ පදනමක් මත ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

ප්‍රදේශයෙන් ලබා ගත හැකි අමුද්‍රව්‍ය හා හිල්පිය ඇනය ප්‍රයෝගනයට ගෙන දියුණු කළ හැකි විවිධ ව්‍යාපෘති සඳහා බැංකු ණය හා වෙනත් සම්බන්ධිකරණ සේවා සැපයීමෙන් රකියා විරහිත බව නැති කිරීම හා ගැමී ආදායම් මට්ටම ඉහළ තත්ත්වයකට නහා සිටුවීම එකී යෝජනා තුමවල පරමාරුයන් වන්නේය. සම්මත්තුණ හා රස්වීම මාලාවක් පැවැත්වීමෙන් යෝජනා තුම දෙක ප්‍රදේශයෙහි දේශපාලන බලධාරීනට, බැංකු කරුවනට, සංවර්ධන කටයුතු වල නියැලි සිටින රජයේ ආයතන වල නිලධාරීනට සහ මහජනයාට හඳුන්වා දෙන ලදී.

ස්වයං රකියා හා ගම් නහා සිටුවීමේ යෝජනා තුම මාතර දිස්ත්‍රික්කයට හඳුන්වා දීමෙන් පසු එකී යෝජනා තුමවලට සහභාගි වීමට කැමුත්ත දක්වා රකියා විරහිත තරුණ තරුණීයන් ගෙන් ඉල්ප්‍රම්පත් රාජියක්, එකී වෙළඳ බැංකු දෙක මගින් ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයට ලැබේ. කාමිකර්මය, කිරිපාටි පාලනය, කුකුලන් ඇතිකිරීම, එවර කර්මාන්තය, රසකුවීලි නිෂ්පාදනය, බේඛි නිෂ්පාදනය, අන්යන්ත් ජේෂ කර්මාන්තය, මැපුම් කර්මාන්තය, වුවු කර්මාන්තය, උල සහ ගබඩාල් නිෂ්පාදනය, කොපු කර්මාන්තය හා අන්වුමියා සහ නඩත්තු කිරීමේ වැඩ පොලවල් යනාදිය මූල්‍ය පහසුකම් සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද ව්‍යාපෘති යෝජනා අතර විය.

ව්‍යාපෘති යෝජනා ඉදිරිපත් කළ ව්‍යවසායකයන්ට අවශ්‍ය මූලික ප්‍රහුණුව ලබා දීම සඳහා අයදුම්කරුවන් තොරා ගැනීම 1981 මැයි මස වන විට අවසන් වූ අතර එම අයදුම්කරුවන් සඳහා ජ්‍රන්/ජ්‍රල් මාස දෙක තුළ කණ්ඩායම් වශයෙන් එක්දා ප්‍රහුණුවීමේ පායමාලා පවත්වන ලදී. උල ගබඩාල් කර්මාන්තය, කිරි පාලනය, කුකුලන් ඇතිකිරීම, හා කොපු කර්මාන්තය සඳහා මෙම පායමාලා පවත්වන ලදී. වෙනත් විවිධ අංශ සඳහා ඉදිරිපත් වුවන් වෙනුවෙන් සම්මත්තුණ හා සාකච්ඡා මාරුයෙන් එම ව්‍යාපෘති වලට අදාළ බැංකු සහ ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දීමට කටයුතු කරන ලදී. මෙම කාර්යයන්හිදී වාණිජ බැංකු හා රජයේ දෙපාර්තමේන්තු සහ ආයතන වල සඟාය ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයට ලැබේ.

යෝජනා තුම දෙක යටතේ මූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලබන සැම ව්‍යාපෘතියකම ආයෝජනය කළ යුතු උපරිම මුදල රු. 6000 නො ඉක්මවිය යුතුය. එකී මුදලින් සියයට 10 ක් හෙවත් රු. 600 ක් ව්‍යවසායකය, විසින් සැපයීය යුතුය. වාණිජ බැංකු ණය උපරිමය රු. 5400 කට සිමා වන්නේය. බැංකු ණය සඳහා අය කරනුයේ සියයට 12ක් ක පොලී අනුපාතයකි. එසේ දෙනු ලබන ණය සඳහා සියයට 8ක් ක පොලී අනුපාතයක් මත ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වාණිජ බැංකු වලට ප්‍රතිමූලය පහසුකම් සපයනු ලැබේ.

1981 දෙසැම්බර් මස ඇවසන් වන විට ස්වයං රකියා යෝජනා තුමය යටතේ ව්‍යාපෘති යෝජනා 263 ක් ද ගම් නගා සිටුවීමේ තුමය යටතේ ව්‍යාපෘති යෝජනා 27 ක්ද ණය පහසුකම් සඳහා නිරදේශ කර වාණිජ බැංකු වෙත යොමු කරන ලදී. එසේ නිරදේශ කරන ලද ණය මුදල් වල එකතුව පිළිවෙළන් රු. 985,955 ක් සහ රු. 80,096 ක් විය. නිරදේශීත ණය මුදල් පිළිබඳ ව්‍යාපෘති සහ බැංකු අනුව කරන ලද විරිගිකරණයක් 2.17 සංඛ්‍යා සටහනෙහි ඇතුළන් ටේ.

2.17 සංඩා සටහන
ස්වය. රකියා හා ගම් නගා සිටුවීමේ යෝජනා ක්‍රම යටතේ
ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය විසින් නිරදේශ කරන ලද ණය මුදල

ව්‍යාපෘතිය	ස්වය. රකියා යෝජනා ක්‍රමය		ගම් නගා සිටුවීමේ යෝජනා ක්‍රමය (රුධිමපොල හා උච්චපෙන්ක)	
	ණය මුදල සංඩාව	ණය මුදල ප්‍රමාණය රුපියල්	ණය මුදල සංඩාව	ණය මුදල ප්‍රමාණය රුපියල්
ලංකා බැංකුව				
1. කෑමිකරමය	1	5,000	2	3,000
2. තිබේ පාලනය	11	44,200	2	10,800
3. තුළුලන් ඇතිකිරීම	2	10,400	1	2,900
4. දේවර කරමන්තය	3	13,450	—	—
5. රසකුවීල් නිෂ්පාදනය	6	26,720	2	7,120
6. තිබේ නිෂ්පාදනය	5	22,890	—	—
7. අන්යන්තු ජේකකරමාන්තය	1	3,000	4	12,500
8. මැයුම් කරමන්තය	9	37,180	—	—
9. ව්‍යුත් කරමන්තය	2	4,250	—	—
10. කඩිසි නිෂ්පාදනය	3	13,490	—	—
11. උල් හා ගැඩිල්	23	96,530	4	16,575
12. කජුල් කැඩීම්	1	3,000	1	1,471
13. කොළු කරමන්තය	6	18,340	4	6,610
14. අභ්‍යන්ත්‍රියා හා නඩත්තු කිරීමේ වැව්පොලවල්	3	12,845	—	—
15. අනෙකුත්	8	30,330	—	—
එස් එකතුව	84	341,625	20	60,976
මහජන බැංකුව				
1. කෑමිකරමය	7	16,565	—	—
2. තිබේ පාලනය	16	59,200	—	—
3. තුළුලන් ඇතිකිරීම	7	34,450	—	—
4. එඹවන් ඇතිකිරීම	2	4,250	—	—
5. රසකුවීල් නිෂ්පාදන	14	56,115	—	—
6. තිබේ නිෂ්පාදනය	1	4,185	—	—
7. අන්යන්තු ජේක කරමාන්තය	3	9,550	—	—
8. මැයුම් කරමන්තය	18	58,685	—	—
9. ව්‍යුත් කරමන්තය	19	53,520	—	—
10. උල් සහ ගැඩිල් නිෂ්පාදනය	53	2,14,615	1	2,000
11. කජුල් කැඩීම්	8	32,440	1	4,000
12. කොළු කරමන්තය	11	23,425	3	5,600
13. අභ්‍යන් වැඩියා හා නඩත්තු වැව් පොලවල්	9	38,480	—	—
14. කඩිසි නිෂ්පාදනය	—	—	1	5,400
15. අනෙකුත්	1	38,850	1	2,120
එස් එකතුව	179	6,44,330	7	19,120
	263	9,85,955	27	80,096

1981 දෙසැම්බර් මස අවසානයේදී ලංකා බැංකුව සහ මහජන බැංකුව අනුමත කර තිබූ අය මුදල සංඩාව හා ප්‍රමාණය 2.18 සංඩා සටහනෙහි දක්වා ඇතු.

2.18 සංඩා සටහන

ස්වය. රකියා හා ගම් නගා සිටුවීමේ යෝජනා ක්‍රම යටතේ වාණිජ බැංකු විසින්
1981 දෙසැම්බර් මස 31 වෙනි දිනට අනුමත කරන ලද අය.

යෝජනා ක්‍රමය	ලංකා බැංකුව		මහජන බැංකුව	
	සංඩාව	මුදල රුපියල්	සංඩාව	මුදල රුපියල්
ස්වය. රකියා යෝජනා ක්‍රමය	..	14	60,535	16
ගම් නගා සිටුවීමේ යෝජනා ක්‍රමය (රුධිමපොල සහ උච්චපෙන්ක)	..	5	9,500	3
	19	70,035	19	64,625

ස්වයං යකියා හා ගම් නගා සිවුම්මේ යෝජනා ක්‍රම මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කය තුළ දැඳුන්වා දීමට කටයුතු කර ගෙන යනු ලැබේ.

සම්පූද්‍යික බැංකු කටයුතු

මාතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ බැංකු වෙක්සන් කැඩිලින් නිෂ්කාගනය වීම පහසු කිරීම වස් ප්‍රාදේශීය නිෂ්කාගනාගාරයක් 1981 ජූනි 15 වැනි දින ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ දී ආරම්භ කරන ලදී. දැනට නිෂ්කාගන දෙකක් පැවැත්වේ. පලමු නිෂ්කාගනය පෙ. ව. 11.30 ට පැවැත්වෙන අතර ජියවුම නිෂ්කාගනය පසුදීන පෙ. ව. 8.30 ට පැවැත්වේ.

ලායා බැංකුව, මගුන බැංකුව හා සීමායින් වාණිජ බැංකුව නිෂ්කාගනයට සහභාගි වෙති.

කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රවත්

1981 වර්ෂය තුළදී අධිපති, ආචාර්ය බිඛිලිව්. රාසපුනුම් පහත සඳහන් සමුළු රස්වීම් සහ සම්මන්ත්‍රණවලට සහභාගි විය.

(අ) ලිබරවිල් (ගැබේන්) හි පවත්වන ලද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධන බැංකුවේ අනුරු කම්ට්‍රුවේ සහ ඒකාබද්ධ සංවර්ධන කම්ට්‍රුවේ රස්වීම් (මැයි 11—24).

(ආ) ලන්ධිනයේ පවත්වන ලද, පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයි රටවල මහ බැංකු අධිපති වරැන්ගේ වාර්ෂික රස්වීම් සහ බැංකුලේහි පවත්වන ලද ජාත්‍යන්තර බැංකුවේ වාර්ෂික රස්වීම් හා ඉන් අනතුරුව, නිල සාකච්ඡා සඳහා කැපිරෝහි, රීජීජ්‍ය මහ බැංකුවට සහ අඩුඩාන් හි එක්සන් අරානි එමර් රාජ්‍ය බැංකුවට යාම (ජූනි 9 — 25).

(ඇ) සිඩිනි හි පවත්වන ලද ආයෝජන දීරු ගැන්වීමේ සම්මන්ත්‍රණ සහ බැංකාක් සහ මැනිලානි පවත්වන ලද නිල සාකච්ඡා (අගෝස්තු 27 — සැප්තැම්බර 10)

(ඈ) වොශිතන් දී. සි. හි පවත්වන ලද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධන බැංකුවේ වාර්ෂික රස්වීම්. (සැප්තැම්බර 19 — ඕක්තේබර 19).

(ඉ) සි.ගජපුරුවේ පවත්වන ලද මහ බැංකු අධිපති වරැන්ගේ 14 වැනි පියුන්සා සමුළුව සහ බැංකුවේ හි පැවැත්වුන නිල සාකච්ඡා (නොවුම්බර 17 — 30).

අධිපති ද්විධිනෙන් බැහැරව ගොස් සිටි කාලයීමාවන් තුළදී, ජේජ්‍ය නියෝජ්‍ය අධිපති, ආචාර්ය එව්. එන්. එස්. කරුණානිලක බැංකුවේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වශයෙන් කටයුතු කළේය.

අධිපති සහ ආචාර්ය එව්. එන්. එස්. කරුණානිලක ද්විධිනෙන් බැහැරව සිටි 1981 නොවුම්බර 17 වැනි දින සිට 30 වැනි දින දක්වා කාලයීමාව තුළදී, නියෝජ්‍ය අධිපති කේ. කනායුස්බාපති මහතා ජේජ්‍ය නියෝජ්‍ය අධිපති ලෙස නම් කරන ලදුව, බැංකුවේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වශයෙන් කටයුතු කළේය.

මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ද්විධිනෙන් බැහැරව සිටි කාලයීමාවන් තුළදී, භාෂ්ඨාගාරයේ නියෝජ්‍ය ලේකම් සි. පි. වන්මුගම් මහතා මුදල් මණ්ඩලයේ නිල සාමා මිකියා වශයෙන් කටයුතු කළේය.

එ. එස්. ජේජ්‍ය බැංකුව මහතා, අධිපතිගේ සහකාර වශයෙන් ඔහුගේ කටයුතුවලට අමතරව, 1981 ජූනි 8 වැනි දින සිට අගෝස්තු 8 වැනි දින දක්වා කාලයීමාව තුළ ආර්ථික පරායෝගණ අධ්‍යක්ෂ වශයෙන්ද කටයුතු කළේය.

පත් කිරීම්

බංගලාදේශය, ඉන්දියාව සහ ග්‍රී ලංකාව සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ වෙක්සන් විධායක අධ්‍යක්ෂ ලෙස සේවයේ නිරතව සිටි, අධිපතිගේ සහකාර බේ. එල්. කන්නන්ගර මහතා නැවත මහ බැංකුවේ වැඩ බාර ගන්නා ලදුව, 1981 දෙසැම්බර 1 වැනි දින සිට නියෝජ්‍ය අධිපති ලෙසු පත් කරනු ලැබේය.

සංඛ්‍යාන අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය කේ. එස්. එම්. ජයතිලක 1981 ජූනි 1 වැනි දින සිට විධායක අධ්‍යක්ෂ ලෙස පත් කරනු ලැබේය.

එක්සත් රජධානීය ප්‍රජාත්‍යුවක් සඳහා විශේෂ නිවාඩු ලබා සිටි එස්. ඩිලිට්‍රි. පි. අමරපුරිය මහතා නැවත මහ බැංකුවේ වැඩි බාර ගන්නා ලද්ව, 1981 ජූනි 1 වැනි දින සිට බැංකු සංවර්ධන හා ප්‍රජාත්‍යුවකිරීම් උපදේශක ලෙස පත් කරනු ලැබේය.

ගැමීනියාවේ මහ බැංකුවේ තනතුරක් බාර ගනු පිහිස ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට මූද හැර සිටි වැඩි බලන අතිරේක ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී එවි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්තා මහතා 1981 පෙබරවාරි 25 වැනි දින නැවත මහ බැංකුවේ වැඩි බාර ගත්තේය. 1981 මැයි 1 වැනි දින සිට ඔහු ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී වශයෙන් පත් කරනු ලැබේය.

පරිග්‍ර අධ්‍යක්ෂ එස්. පි. විතුමරත්න මහතා 1981 ජූනි 1 වැනි දින සිට ව්‍යවහාර මූදල් අධිකාරී වශයෙන් පත් කරනු ලැබේය.

ග්‍රාමීය ජාය හා සංවර්ධන මූදල් අධ්‍යක්ෂ එස්. ඊස්පරදයන් මහතා, 1981 ජූනි 8 වැනි දින සිට ප්‍රජාරු කාලීන පදනමක් මත මූදල් හා තුම සම්පාදන අමාත්‍යාංශයට මූද හරින ලදී. 1981 අගෝස්තු 8 වැනි දින ඔහු නැවත මහ බැංකුවේ වැඩි බාර ගන්නා ලද්ව, එහින් සිට ආර්ථික පර්යේෂණ අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් පත් කරනු ලැබේය.

ආයතන අධ්‍යක්ෂ, ඩී. කේ. ජයතිලක මහතා 1981 දෙසැම්බර් 1 වැනි දින සිට සේවක අරඹ සාධක අරමුදල් අධිකාරී වශයෙන් පත් කරනු ලැබේය.

පි. එම්. නාගහවත්ත මහතා 1981 ජනවාරි 1 වැනි දින සිට වැඩි බලන පරිග්‍ර අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් පත් කරන ලදී.

එන්. එම්. ඩී. ඩී. ඩීල්වා මහතා, 1981 අගෝස්තු 1 වැනි දින සිට වැඩි බලන අතිරේක ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී වශයෙන් පත් කරන ලද්ව, 1981 දෙසැම්බර් 1 වැනි දින සිට, වැඩි බලන ග්‍රාමීය ජාය අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් පත් කරනු ලැබේය.

එම්. එම්. ආර්. ඇල්ලේපාල මහතා, 1981 අගෝස්තු 1 වැනි දින සිට, වැඩි බලන අතිරේක ආර්ථික පර්යේෂණ අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් පත් කරන ලද්ව, 1981 දෙසැම්බර් 1 වැනි දින සිට වැඩි බලන සංවර්ධන මූදල් අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් පත් කරනු ලැබේය.

පි. අමරසිංහ මහතා 1981 ජූනි 8 වැනි දින සිට වැඩි බලන රාජ්‍ය ජාය අධිකාරී ලෙස පත් කරනු ලැබේය.

අරඹ සාධක අරමුදල් අධිකාරී සහ දත්ත සැකසුම් කළමනාකරු වි. එන්. ඩී. නානායක්කාර මහතා, 1981 දෙසැම්බර් 1 වැනි දින සිට දත්ත සැකසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ කළමනාකරු වශයෙන් පත් කරනු ලැබේය.

ආචාර්ය ඩී. එම්. අධ්‍යරත්න මහතා 1981 අගෝස්තු 1 වැනි දින සිට ග්‍රාමීය බැංකු සහ මාණ්ඩලික අභ්‍යාය විද්‍යාලයේ වැඩිබලන අධ්‍යක්ෂ ලෙස පත් කරනු ලැබේය.

නි. එස්. ගේ. සිල්වා මහතා 1981 දෙසැම්බර් 1 වැනි දින සිට වැඩි බලන ආයතන අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් පත් කරන ලදී.

විශාල ගැනීම්

අධිපතිගේ සහකාර ඩී. ආර්. සිරිවර්ධන මහතා, 1981 ජූලි 29 වැනි දින සිට බැංකු සේවා වෙන් විශාල ගනු ලැබේය.

විශේෂ උපදේශක එන්. කදිරිගාමතම් මහතා, 1981 ජනවාරි 4 වැනි දින සිට බැංකු සේවාවෙන් විශ්‍රාම ගනු ලැබේය.

ආහාර කොමසාරිස් වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස, ආහාර හා සමුළුපකාර අමාත්‍යාංශයට මූදහැර සිටි ති. එම්. හසන් මහතා, 1981 මැයි 1 වැනි දින සිටබැංකු සේවාවෙන් විශ්‍රාම ගනු ලැබේය.
බැංකු සේවාවෙන් මූද හරිනු ලැබ සිටින නිලධාරීන් (1981 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට)

පහත නාම් සඳහන් බැංකු නිලධාරීන්, ශ්‍රී ලංකාවේ අමාත්‍යාංශවලට, රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවලට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ තනතුරුවලට මූද හරිනු ලැබේ සිටියහ.

අධිපතිගේ සහකාර ඩී. ඩී. ප්‍රාචිප්පුහාම් මහතා, 1981.10.31 වැනි දින තක්, අරඹ කාලීන වශයෙන් තවදුරටත් රාජ්‍ය මැණික් සංස්ථාව වෙත.

වී. කේ. විකුමසිංහ මහතා, ශ්‍රී ලංකා ජාතික සංවර්ධන බැංකුවේ සාමාන්‍යාධිකාරී වශයෙන් මූදලේ හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත.

අධිපතිගේ සහකාර ඩී. එස්. ජයවර්ධන මහතා, බංගලාදේශයේ, ඉන්දියාවේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ වෛක්ලේෂණ විධායක අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වෙත.

වී. එස්. සුමුරානියම් මහතා, සොලමන් දිවයින්වල මූදලේ අධිකාරියේ උපදේශක වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වෙත.

ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී ඩී. එස්. ද සිල්වා මහතා, ගුම්බියාවේ මහ බැංකුවට සේවය කරනු සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වෙත.

ආචාර්ය තො. එස්. එස්. ජයතිලක ඕමාන්ති මහ බැංකුවේ උපදේශක වශයෙන් සේවය කරනු පිළිස ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වෙත.

ආචාර්ය එස්. ඩී. ප්‍රනාන්ද්‍ර මහතා, එස්ට්‍රිලියාවේ සහාපති වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස, මූදලේ හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත.

ආර්. එම්. තෙනන්නකේන් මහතා, එස්ට්‍රිලියාවේ සහාපති වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස ජාත්‍යන්තර මූදලේ හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත.

එස්. රාජලිංගම මහතා, මහ හාංස්බාගාරයේ, ආර්ලික කටයුතු අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස මූදලේ හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත.

ආචාර්ය එල්. එ. එන්. ප්‍රනාන්ද්‍ර, මහ හාංස්බාගාරයේ අතිරේක ආර්ලික කටයුතු අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස මූදලේ හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත.

ආචාර්ය ඒ. ඩී. ඩික්වුමසිංහ, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රික යෝග රක්ෂණ සංස්ථාවේ කළමනා කාර අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් වෙළඳ හා නාඩික කටයුතු අමාත්‍යාංශය වෙත.

ඒ. එ. ඩී. ඩිජ්‍රින් මහතා, ශ්‍රී ලංකා වයර සංස්ථාවේ සහාපති සහ කරමාන්ත සහ විද්‍යා කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් වශයෙන් කටයුතු කරනු පිළිස, කරමාන්ත සහ විද්‍යා කටයුතු අමාත්‍යාංශය වෙත.

සී. එ. එ. ජයසුරිය මහතා ශ්‍රී ලංකා අපනායන ජාය රක්ෂණ සංස්ථාව වෙත.

ආචාර්ය ඒ. ඩී. රන්දේස්, එම්. ඩී. දිසානායක සහ ඒ. එ. වී. පොන්සේකා යන මහත් වරුන් මූදලේ හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත.

සී. එස්. එම්. මිගොඩ සහ ඒ. එ. ආර්. දිසානායක යන මහත්වරුන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික සංවර්ධන බැංකුවට සේවය කරනු පිළිස මූදලේ හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත.